

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

BENDRUOMENYBĖS

ĮŠRINKTA NAUJA JAV LB VADOVYBĖ

JAV LB aštuntos tarybos pirmą sesiją vyko Chicagoj, jaunimo Centre, rugsėjo 4.

Naujas tarybos prezidiumas bus Clevelande: pirm. Raimundas Kudukis, vicepirm. kun. Gediminas Kijauskas, S.J.,

sekr. Romualdas Bublys ir Algirdas Širvaitis, išd. dr. Edmundas Lenkauskas.

Krašto valdybos pirmininku išrinktas Algimantas Gečys iš Philadelphijos.

Revizijos komisijon išrinkti: dr. Rozalija Šomkaitė, Tėv. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, Vytautas Alksnis.

Garbės teismo pirmininku lieka Edmundas Korzonas. Iš pereinamosios kadencijos lieka teisėjai: dr. J. Genys ir Aleksandras Vakselis. Naujai išrinkti teisėjai: Vytautas Kamantas ir Juozas Ardyas.

— *** —

JAV LB aštuntos tarybos išrinkta 60 atstovų. Užsiregistravo 57 asmenys. Dalyvavo gražus būrys spaudos atstovų ir svečių. Krašto valdybos nariai, kaip baigę savo kadenciją, dalyvavo kaip svečiai.

Buvusios tarybos prezidiumo pirm. Algis Rugienius sesiją punktualiai pradėjo 9:30 val. ryto. Buv tarybos prezidiumo sekretorius Jonas Urbonas pristatė visus tarybos narius ir apygardų pirmininkus. Rugienius pristatė garbės svečius: PLB garbės pirm. Stasį Barzduką, PLB pirm. Bronių Nainį, LB garbės teismo pirm. Edmundą Korzoną, Kanados LB krašto valdybos pirm. Joną Simanavičių, JAV LB krašto valdybos buv. pirm. Juozą Gailą, Lietuvos Katalikų Tarybos pirm. kun. Kazimierą Pugevičių. Šis posėdžių patalpose buvo išstatis ir gražią persekiojamos Lietuvos Bažnyčios informacinę parodą, kurią Philadelphiaj Eucharistinio kongreso metu stebėjo minios kitataučių. Pristatytas taip pat Vliko valdybos vicepirm. Jurgis Valaitis ir LB garbės teismo teisėjai dr. Remeikis, dr. J. Genys ir A. Vakselis.

Priėmus dienotvarkę, išrinkta nominacijų ir balsų skaičiavimo komisija, kuri pareigomis pasiskirstė taip: pirm. Vytautas Kutkus, sekr. Kazys Jankūnas, nariai — kun. Viktoras Dabušis, Daina Kojelytė ir dr. Antanas Razma.

Sesiją raštu sveikino demokratų partijos kandidatas į JAV prezidentus J. Carter, Lietuvos gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis, einas Lietuvos atstovo pareigas Washingtono dr. Stasys Backis, Lietuvos gen. konsulė Chicagoj Juzė Daužvardienė, Balso centro valdybos pirm. Marija Rudienė, Vliko valdybos vicepirm. Jurgis Valaitis, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio pirm. M. Blynas, Batuno pirm. Kęstutis Miklas, dalyvauti negalėjęs LB tarybos narys dr. A. Butkus.

Prieš naujos JAV LB vadovybės rinkimus išklaudyta JAV LB krašto valdybos buv. pirm. Juozas Gailas ir JAV LB garbės teismo pirm. Edmundas Korzonas pranešimų.

J. Gaila suglaustai apžvelgė JAV LB veiklą, jos sąlygas ir išdavas. Nors JAV prezidento rinkimai gyventojam labai svarbūs ir nevaroma priešiška propaganda prieš rinkimus kaip tokius, vis dėlto JAV piliečių rinkėjų procentas nedidelis. Tuo tarpu niekinami JAV LB balsuotojų skaičiai. Nežiūrint puolimų ir mekinimų, LB pajėgė aflikti daug žygių politinėje ir kultūrinėje veikloje. Vaisiai matomi ne tik išleistų knygų ir vadovėlių gausioje. Buvęs pirmininkas nuoširdžiai padėjo buvusios tarybos ir buvusios valdybos nariams, ypač visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algimantui Gečyui. Klausytojai J. Gailos kalbą sutiko su plojimais ir atstojimu.

Garbės teismo pirm. Edmundas Korzonas pranešė, kad pereinamosios kadencijos metu buvo gauta 13 bylų ir jos visos išspręstos. Bylos daugiausia iškilo dėl įstatų ir taisyklių aiškinimo, vadovybės teisėtumo ar ginčų tarp LB narių.

Pradedant rinkimus, vėl buvo suskaičiuoti dalyvaujant tarybos nariai. Salėj tuo metu buvo 55 nariai.

Renkant šios tarybos prezidiumą, buvo balsuojama už 5 asmenis. Kandidatai gavo tiek balsų: R. Kudukis 46, dr. E. Lenkauskas 44, R. Bublys 43, kun. G. Kijauskas 41, A. Širvaitis 31, A. Babickienė 27, dr. A. Butkus 16. Pirmieji penki išrinkti į prezidiumą, o du paskutiniai liko kandidatais.

Renkant kontrolės komisiją, buvo balsuojama už 3 asmenis. Kandidatai gavo tiek balsų: dr. R. Šomkaitė 36, Tėv. dr. K. Bučmys 34, V. Alksnis 32, K. Miklas 27, J. Augustas 20, dr. V. Šernas 8. Pirmieji trys išrinkti į kontrolės komisiją, o kiti liko kandidatais.

Į krašto valdybos pirmininkus buvo pasiūlyti tik du kandidatai. Algimantas Gečys išrinktas 39 balsais. Aleksandras Vakselis surinko 16 balsų. Prieš renkant krašto valdybos pirmininką, abu kandidatai turėjo progos kalbėti

vardienė, Balso centro valdybos pirm. Marija Rudienė, Vliko valdybos vicepirm. Jurgis Valaitis, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio pirm. M. Blynas, Batuno pirm. Kęstutis Miklas, dalyvauti negalėjęs LB tarybos narys dr. A. Butkus.

Prieš naujos JAV LB vadovybės rinkimus išklaudyta JAV LB krašto valdybos buv. pirm. Juozas Gailas ir JAV LB garbės teismo pirm. Edmundas Korzonas pranešimų.

J. Gaila suglaustai apžvelgė JAV LB veiklą, jos sąlygas ir išdavas. Nors JAV prezidento rinkimai gyventojam labai svarbūs ir nevaroma priešiška propaganda prieš rinkimus kaip tokius, vis dėlto JAV piliečių rinkėjų procentas nedidelis. Tuo tarpu niekinami JAV LB balsuotojų skaičiai. Nežiūrint puolimų ir mekinimų, LB pajėgė aflikti daug žygių politinėje ir kultūrinėje veikloje. Vaisiai matomi ne tik išleistų knygų ir vadovėlių gausioje. Buvęs pirmininkas nuoširdžiai padėjo buvusios tarybos ir buvusios valdybos nariams, ypač visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algimantui Gečyui. Klausytojai J. Gailos kalbą sutiko su plojimais ir atstojimu.

Garbės teismo pirm. Edmundas Korzonas pranešė, kad pereinamosios kadencijos metu buvo gauta 13 bylų ir jos visos išspręstos. Bylos daugiausia iškilo dėl įstatų ir taisyklių aiškinimo, vadovybės teisėtumo ar ginčų tarp LB narių.

Pradedant rinkimus, vėl buvo suskaičiuoti dalyvaujant tarybos nariai. Salėj tuo metu buvo 55 nariai.

Renkant šios tarybos prezidiumą, buvo balsuojama už 5 asmenis. Kandidatai gavo tiek balsų: R. Kudukis 46, dr. E. Lenkauskas 44, R. Bublys 43, kun. G. Kijauskas 41, A. Širvaitis 31, A. Babickienė 27, dr. A. Butkus 16. Pirmieji penki išrinkti į prezidiumą, o du paskutiniai liko kandidatais.

Renkant kontrolės komisiją, buvo balsuojama už 3 asmenis. Kandidatai gavo tiek balsų: dr. R. Šomkaitė 36, Tėv. dr. K. Bučmys 34, V. Alksnis 32, K. Miklas 27, J. Augustas 20, dr. V. Šernas 8. Pirmieji trys išrinkti į kontrolės komisiją, o kiti liko kandidatais.

Į krašto valdybos pirmininkus buvo pasiūlyti tik du kandidatai. Algimantas Gečys išrinktas 39 balsais. Aleksandras Vakselis surinko 16 balsų. Prieš renkant krašto valdybos pirmininką, abu kandidatai turėjo progos kalbėti

po 10 minučių ir nusakyti savo programą, supažindinti rinkėjus su savo asmeniu ir darbais.

Garbės teismą renkant pastebėta, kad trys teisėjai — dr. J. Genys, A. Vakselis ir E. Korzonas — dar lieka trejų metų kadencijai, o reikia išrinkti du naujus teisėjus ir tris kandidatus. Balsuojant už 2 balsai taip paskirstyti: V. Kamantas 33, J. Ardyas 19, dr. T. Remeikis 18, V. Kleiza 14, V. Germanas 6, J. Vaznelis 6, V. Šoliūnas 4. Pirmieji du išrinkti į garbės teismą.

Dėl trečio kandidato dar kartą balsuojant, J. Vaznelis surinko 33, o V. Germanas 13 balsų. Kandidatai į garbės teismą liko dr. T. Remeikis, V. Kleiza ir J. Vaznelis.

Po pietų pertraukos tarybos nariai, pasiskirstę į atskiras komisijas, posėdžiavo skirtingose patalpose.

Svietimo reikalų komisija pirmininku išrinko Vytautą Kamantą, o sekretorium Vytautą Šoliūną. Kiti nariai: Danutė Bindokienė, kun. Jonas Borevičius, SJ, Bronius Juodelis, kun. Gediminas Kijauskas, SJ, Antanas Masionis, Emilija Pakšaitė, dr. Valentinas Šernas, Jaunius Gilvydis.

Ekonominių — finansinių reikalų komisija pirmininku išrinko Donatą Jančauską, sekretore — Elena Vasyliūnienę. Kiti nariai: Danutė Bruškytė, Henrikas Čepas, kun. Viktoras Dabušis, Alfonsas Dzikas, Jurgis Mikaila, Irena Šventickaitė.

Jaunimo reikalų komisijos nariai: Rimantas Genčius, Daina Kojelytė, Robertas Selenis, Algis Sidrys, Rasta Šoliūnaitė, Daina Vaitkevičiūtė, Vytautas Volertas, Steponas Zabulis, Aldona Zailskaitė.

Kultūrinių reikalų komisija pirmininku išrinko Viktorą Vaitkų, o sekretore — Snieguolę Liaukutę. Kiti komisijos nariai: Tadas Alinskas, Vytautas Alksnis, Vytautas Germanas, Rimvydas Mulokas, dr. Antanas Razma, Petras Sandanavičius, Julius Špakevičius, Jonas Vaznelis.

Organizacinių — administracinių reikalų komisija pirmininku išrinko Aleksandrą Vakselį, sekretorium — Jurgį Augių. Kiti komisijos nariai: Juozas Ardyas, Aušra Babickienė, dr. Antanas Butkus, dr. Jonas Genys, Modestas Jakaitis, dr. Petras Kisielius, Algis Rugienius, Jonas Virbalis, Gintas Žemaitaitis.

Politinių-informacinių reikalų komisija pirmininku išrinko dr. Petrą Vileišį, sekretorium — Kazį Jankūną. Kiti komisijos nariai: Bronius Aušrotas, Romualdas Bublys, Tėv. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, Rimas Česonis, Algimantas Gečys, Kazys Gimžauskas, Linas Kojelis, Raimundas Kudukis, Vytautas Kutkus, dr. Edmundas Lenkauskas, Danutė Liutermozienė, Kęstutis Miklas, Jūratė Pažeraitė, Algirdas Širvaitis, dr. Rozalija Šomkaitė, Zigmas Strazdas, Vytautas Vidugiris, Povilas Žumbakis.

Leidus pasisakyti įvairiais klausimais atskiriems nariams, buvo išklaudyta naujojo krašto valdybos pirmininko Algimanto Gečio ir naujojo tarybos prezidiumo pirmininko Raimundo Kudukio pasisakymų.

LAIKRAŠTIS LAUKIA JŪSŲ!

NL Bendrovės Valdyba yra nutarusi laikraštį siuntinėti tik už \$5.00 plus muosius po užsisakymo metus, t. y. naujiems skaitytojams.

Diefenbaker vieny rinkimų metu.

DIEFENBAKER 81 METŲ!

Pilnas jūmoro, priimdamas šiltes sveikintimus gimtadienio proga, sulaukus 81 metų, buvęs Kanados premjeras — vienintėlis gyvas iš buvusiųjų — pareiškė, dėkodamas už sveikintimus, kad tikisi po naujų rinkimų, nebūti toks vienintėlis...

NIXONAS RAŠO KNYGA

Buvęs JAV prezidentas, R. Nixonas, baigia ruošti savo memuarų apie Watergate įvykius knygą, kuri pasirodys ateinančių metų rudenį.

Warner Books, vienos žinomiausių leidyklų direktorius, skaitęs manuskriptą, pareiškė, kad knyga jam padarė didelį įspūdį, gyvai ir vaizdžiai parašyta, iškelianti viešumai ypatingi faktai, beaiškinant Watergate įvykius.

PAGELBA RODEZIJAI

Kanada įsipareigojo padėti pinigais, priimti imigrantus ir jei būtų reikalingas, imtis diplomatines iniciatyvas, kad valdžia būtų paversta juodųjų dauguma.

Rodezijos ministras pirmininkas, norėdamas išvengti tarptautinio karo Pietų Afrikoje pranešė, kad atsisako nuo vien tik baltųjų valdžios aparate princtpo.

Jis pažadėjęs, kad dviejų metų laikotarpyje bus daugumos atstovai valdžios

aparate ir tučiuojau bus suformuotas proporcingas skalčius juodųjų baltųjų valdžioje.

Rodezijoje juodųjų baltųjų santykis yra 20:1, bet iki dabar juodieji neturėjo jokių politinių teisių. Dėl to pradėjo plėstis juodųjų revoliucijos, palaikomos kaimyninių juodųjų, remiamos Sovietų Sąjungos ir komunistinės Kinijos.

VIS APIE BILL 22!

Montrealio arkivyskupas Paul Gregoire pasmerkė 7-ųjų kunigų pareiškimą, kad Oficialiosios kalbos Aktas — Bill 22 — yra lygus prispaudai, diskriminacijai ir nesutinka su krikščioniška laisvėsena. Jis tačiau pripažino, kad kai kurie reikalavimai, ypač tam tikros kvotos nustymas vaikų prancūzų kalbos mokykloms ir priverstinė egzaminai vaikams reikalingi atitaisymo.

MAŽEJA MOKINIŲ SKAIČIUS

Quebec'o provincijos pradžios mokyklose ir gimnazijose mokinių skaičius per paskutinius 5 metus sumažėjo 250.000. Anglų mokyklose sumažėjimas ne toks stiprus, kaip prancūziškose.

Tačiau CEPEP ir universitetuose mokinių skaičius padidėjo.

RINKIMAI ARTĖJA

Nors oficialiai dar nepasakėta, bet Quebec'o provincijos Liberalų Partija pradėjo ruoštis rinkimams, kurie, spėjama, įvyks lapkričio mėn. 22 d.

DU TARNAUTOJAI KALĖJIMĄ

Du Air Canada tarnautojai nuteisti po 30 mėnesių kalėjimo už konspiraciją pergabentiui 110 svarų hašišo.

Abu apkaltinti, kad dirbo iškurtų pakrovime, 33 ir 31 metų amžiaus. Išdirbo 10

metų Air Canada, dabar prarado darbą ir įsigijo kriminalines bylas.

Dar aštuoni žmonės laukia teismo už panašų nusikaltimą, kuris liečia 500 svarų hašišo transportą.

KAVA BRANGSTA

Iš Vancouver'io urmo bazės pranešama, kad netrukus kava pabrangėsianti 40 c. už svarą.

Menkas šių metų kavos derlius Brazilijoje, politiniai neramumai Angoloje, potvyniai Kolumbijoje ir žemės drebėjimai Gvatemaloje priverstė kelti kavos kainas.

MUSĖS PRIEŠ CBC

Splečiai mūsų sustabdė Toronto radio stoties CBC transliacijas keliolika kartų. Buvo surinkta nuo transmiatoriaus keli dideli maišai negyvų musų. Tai pasikartoją kiekvienais metais šiuo metų laiku dėl netiškinčių priežasčių.

IR VĖL APIE BRAZINSKUS

Tėvas ir sūnus Brazinskai neseniai po ilgų ir komplikuotų pastangų legaliai atvykę į Venecuėlą, buvo amerikiečių sulauktyti už nelegalų Amerikos sienos peržengimą.

Tėvas Pranas Brazinskas pasidavė Imigracijos ir Naturalizacijos Istaigai, sūnus vedęs amerikietę, su kuria ilgesnį laiką, susitrašinėjo, buvo politijos sulauktytas uošvų namuose. Už užstatą paleisti.

Penktosios Tautinių Sokių Šventės Lešų telkimo komitetas: iš kairės: pirm. dr. D. Giedraitis, dr. A. Paulius, dr. F. Kaunas; sėdi V. Lapienė ir J. Evans, Dešinėje: Spaudos konferencijos dalyviai: S. Dziugienė, B. Juodelis, J. Daužvardienė, kun. J. Vaišny, A. Račas; stovi: V. Butėnas, A. Šidlauskas, A. Baronas, S. Dziugas, R. Janulevičiūtė, V. Kasniūnas, A. Pužauskas, D. Bielskis, P. Petrutis ir dr. K. Jucas.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00.
Rėmėjo prenumerata nuo \$15.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir redakcijos F. Pr. Paukštaitis
Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE, QUE. H8P 1C4
Tel. (514) 366-6220

BENDRADARBIŲ IR KORESPONDENTŲ SPAUDINAMOS MINTYS NEBŪTINAI ATITINKA REDAKCIJOS NUOMONĘ. RANKRAŠČIAI TRUMPINAMI IR TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA, GRAŽINAMI TIK IŠ ANKSTO SUSITARUS. UŽ SKELBIMŲ TURINĮ REDAKCIJA IR LEIDYKLA NEATSAKO.

PANORAMA

THE BALTIC NATIONS - knygos autorius Bronis Kaslas (g. 1910 m. Rudaminioje, Mariampolės apskr.) baigęs VDU - Kaune ir gavęs diplomuoto teisininko vardą. Vėliau studijavo tarptautinę teisę ir politinius mokslus Strasburgo universitete gaudamas mokslo daktaro laipsnį. II-jo pasaulinio karo metu buvo karo korespondentu, taipgi ir prilekaro nusikaltėlių teismo Nuremberge Vokietijoje ir Jungtinės Tautos New Yorke. JAV-se profesorius universitete - tuose ir priklausęs bei vadovavęs istorinio mokslo personalui. Prof. B. Kaslas daug apkėlavęs pasaulio kraštų moksliniais reikalais ir nagrinėjęs pasaulinio masto problemas. Taipgi, jis yra kelių išleistų knygų autorius.

Perspauddiname anglų kalboje aprašymą apie višų pamintę knygą, kuri pasinaudoti gali ne vienas studijuojantis lietuvis. NL.

The Quest for Regional Integration and Political Liberty

by Bronis J. Kaslas
Dr. jur. of the University of Strasbourg, France

The book consists of three parts. The first is a survey of the history and the political structure of the Baltic States, the second is a detailed account of the search for security through regional integration, and the third is an analysis of the impact of the Second World War on their national life and international status.

For centuries the Baltic region was the battleground of two titanic forces, the German "Drang nach Osten"

and the Russian widening of the "Window to the West". The triumph of the Russian policy in Europe has obscured the importance of the role the Baltic region played in the centuries-old struggle: as recently as 1939 the conflict over the Baltic ports, the Polish Corridor, and the Baltic States sparked the Second World War.

Furthermore, the Baltic was for centuries an important gateway to Europe, coming from the East, and to Russia coming from the West; and the

struggle over this gateway created and destroyed a series of great powers. First Norsemen and Vikings, later

Denmark, Sweden, and Teutonic Germans were powers of the first rank which eventually perished in the Baltic struggle; Russia has been involved since the days of Ivan the Terrible.

Yet, a most remarkable historical phenomenon is that, in the midst of such gigantic conflicts, the small Baltic nations - Finland, Estonia, Latvia and Lithuania - managed to survive on the Baltic shores and develop their national consciousness and even to achieve political independence.

The second section of the book focuses on the diplomatic efforts of the Baltic Nations to achieve a regional integration. As myriads of nations achieve independence, regionalism has become a major feature of international scene, not only among the small, but even among the large nations / the European Community, Organization of American States, etc. / The Baltic nations were among the pioneers struggling with no example before them to reconcile newly liberated national aspirations with international viability.

The incorporation of the Baltic States into the U.S.S.R. during the Second

World War was not an isolated event of local significance, but was part of the context of the collaboration between Germany and Russia. As such, it helped to shape the syndrome which charted the course of the Second World War and it effected changes in the political contour of Europe as profound as those of the Congress of Vienna or the Treaty of Versailles.

This book is the first detailed study of regional integration in the Baltic area. It should be of considerable interest to historians, diplomats, political scientists and all those who follow the course of European history as well as to scholars and student eager to locate new material for their research. The college-university and public libraries will have in this book a valuable addition to their meager possessions on the subject of the Baltic region. This edition is not only a high ranking piece of research but also a tough provoking reading for everyone.

EURAMERICA PRESS
381 N. Main Street
Pittston, Pa. 18640

Iššūkis išeivijai-

TUŠČIAŽODŽIAVIMAS AR AKCIJA?

Dr. Vytautą J. Blelauską, gos bei aplinkybės ir tollau mūsų skaitančioji / ir mūsų / visuomenės dalis, nepastovios, tačiau, apstirtų pažinti nebologai. Jis mūsų perlodinės / skaitant mokslinę / spaudos bendradarbis, aktyvus įvairių simpoziumų, seminarų dalyvis, paskaitininkas, mokslininkas, visuomenininkas. Šis mūsų vidurinės kartos atstovas, savo darbas ir tiesioginiu įnašu yra pripažintas bei vertinamas ir tarptautiniame moksliniame pasaulyje. Jau kurtis laikas dr. V.J. Blelauskas profesorius Xav'ier Universitete, Cincinnati mieste, Ohio, valstijoje. Toje akademinėje institucijoje jis vadovauja psichologijos katedrai. Ne kartą, savojo Universiteto buvo slūdinamas į mokslines konferencijas, pasitarimus. Jis yra autorius ir vienos eilės mokslinių studijų ir straipsnių. Amerikiečiams vykdam su sovietais mokslininkais pasikeltimo programą ir anapus slūdinant ne vidutinokus, bet tik išskleisnius akademikus, šiuo metu viduryje dr. V.J. Blelauskas parenkamas sovietijoje reprezentuoti amerikiečių psichologijos pagrindus ir vietoje susipažinti su sovietiniais metodais.

Taip jau nutiko, kad mokslinio pasikeltimo rėmuose, jis buvo komandruotas ne tikur kitur, bet sovietinamam Lietuvon. Savalme suprantama, toks paskyrimas mūsų mokslininkui buvo ir maloni programa ir, tarkime, tikra palaima. Ilgesnė viešnagė Lietuvoje tekė itin puikią progą kelti galint plačiau ir giliau susipažinti su kasdienybės rutina, jau nekalbant apie pagrindinę užduotį - mokslinį patyrimą, pasikeltimą, susipažinimą su ten esama ir praktikuojama metodika, užsimojimais, praktika.

Tokia jau realybė, kad sovietinėje sistemoje psichologija teliečiama tik paviršutiniškai, o bet koks rimtesnis darbas Lietuvoje, išvys tepradėtas tik prieš kelis metus. Mus, tačiau, ši kartą ne tiek domintų tenykščio mokslo raida, kiek dr. V. J. Blelauskos pasiūlytas iš ten, beveik "karštas" ištikimimas, kad išeivija turėtų žymiai daugiau išpareigoti ir būti išradinėse bei lankstesnė savo metoduose padėti, tikrai padėti sovietinamam krašto žmonėms. Suprantama, nėra reikalo apsigandinėti tarlanti, kad yra įvykę ten dramatiški pasikeltimai geroj pusėn. Taip nėra. Sąly-

Al. Glimantas

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

REAGAVIMAS Į STRAIPSNĮ
(Socialinio teisingumo problema
šandinėnė katalikų bendrijoje)

Juožo Lukošūno straipsnį skačiau du kartu Nepriklausomoje Lietuvoje. Jaučiu didelę pagarbą J. Lukošūnui už taip puikiai paruoštą straipsnį apie Socialinio Teisingumo Problemą šandinėnė katalikų Bendrijoje. Visada atsiranda žmogus, kuris atsižvelgia į šalinio ir švelnios švelnos, išdrįsta pajudinti sunkesnius netiesybėje, kuri tęsiasi per ilgus amžius.

Ir dabartiname laikotarpyje, 20-ame amžiuje moderniško pasaulio vargdenių ir badujančių žmonių būvis nėra kaip nepagerėjo, o juk saulė ir žemė priklauso visiems vienodai: gimdami jų neatsinešam į šį pasaulį. Visais laikais buvo vadų, kurie norėjo bedalams pagerinti jų likimą, bet neko nelėjo: kaip buvo, taip ir liko.

Kristus buvo vargšų užtarėjas, o į ką išvirto Kristaus įpėdinai? Kristaus vardu didžiausius turtus su-

sikrovė, vargšais nesirūpina, nes jų tikrai draugai - turuoliai... Kristus ėjo mels - tils ne išlipuoses puikiais arnotais, auksu ir sidabru išgrąžintais, kaip karalius. Rankų Jam nebučialavo - Jis pats savo broilams kojas mazgojo.

Protestantų bažnyčios šelpia labai daug: jų dėka varšvietėse išsisi blednų moterų ir vaikų. Salvation Army labai gausiai šelpia.

Aš atsimenu Lietuvoje vienuolai, sveiki stiprūs

reitalis - šventaisiais - metais birželio 29-30 Romon suvažiavę lietuviai kunigai nutarė įsteigti viso pasaulio Romos katalikų lietuvių Kunigų Vienybės Federaciją.

Šiame seime su pataisomis buvo priimtas ir patvirtintas federacijos statutas. Šiame seime dalyvavo 40 kunigų su viršum. Jie atstovavo JAV, Pietų Amerikos, Vokietijos ir Italijos lietuvių kunigams. Būsimosios Kunigų Vienybės Federacijos veiklai buvo duotos naudingos sugestijos, ypač plačiai palieštas pašaukimų į kunigus ir vienuolius klausimas.

Rugpjūčio 6, lietuviai vakare Drexel universiteto auditorijoje iškausė gražaus Čiurlionio ansamblio koncerto.

Šv. Petro ir Povilo katedroj turėjo savo pamaldas. Koncelebruoti Mišių pagrindiniu celebrantu buvo vysk. V. Brizgys, o pamokslą pasakė vysk. A. Deksnys. Čiurlionio ansamblis su kanklių pagalba pirmą kartą atliko muz. A. Mikulskio parašytas Mišias. Tą pačią dieną 1 val. po pietų Čiurlionio ansamblio Independence Mall patalpose koncertavo kitataučiam. Tuo pačiu metu ateitininkai sendraugiai Šv. Andriejaus parapijos salėj surengė agapę ir simpoziumą.

Viso šio Eucharistinio kongreso metu didžiulę Civic Center salę tarp daugybės kitų tautų ir institucijų parodų buvo paverptosios ir už tikėjimą persekiojamos Lietuvos paroda, kuri savo skoningu eksponatų išdėstymu daugeliu atžvilgių viršijo kitų tautų ir institucijų parodas. Kongreso metu išdalyta 100,000 lapukų - brošiūrėlių apie sovietų pavergtą Lietuvą ir joj persekiojamą tikėjimą.

I šį kongresą buvo atvažiavusi okupuotos Lietuvos dviasiškių ekskursija: du vyskupai ir septyni kunigai.

Vysk. Liudvikas Povilonis
Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviskio vyskupijos apaštalinio administratoriaus koadjutorius, dalyvavęs 41-ame Tarptautiniame Eucharistiniame kongrese Philadelphiaje, dabar lanko Chicagą.

EILERAŠTIS APIE ALEXANDER SOLZHENITSYN

Čia, Winnpege išeliantis anglų dienraštis The Winnipeg Free Press, 1974 m. vasario 15-os dienos laidoje atspausdino savo laukraščio reporterio T. Saunders parašytą eileraštį apie drąsųjį rašytoją Alexander Solzhenitsyn'ą, parašiusį knygą apie Sovietų Rusijos komunistinę santvarką. Eileraštis toks:

For Alexander Solzhenitsyn by Tom Saunders

The cause that has a martyr
Has strength beyond its own;
A power may come
From martyrdom
That can't be overthrown.
Consult the human record;
The verdict's clear and plain:
The cause that has a martyr
In death may rise again.

When tyranny unfeathered
Ignores this fearful fact,
And on the tide
Of wounded pride
In folly dares to act.
It may let loose such forces
As none may dare ignore:
The cause that has a martyr
Made stronger than before.

The powers that rules the
Kremlin
Must face this truth today:
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Dr. A. Ramūno Keturdimensinė Pilnutinio Žmogaus Ugdymo Samprata

(Jo mirties 2 metų sukakčiai paminėti)

V. Priššepionka

"O, kad taip pakilus
[erdvių platybe,
[galaktikų kelias
Ir į Paukščių Taką!

Ten tai tau ir man
Lemta vėl pražysti

Žvelgsim žemyn,
Kur mūs žemė guli,
Iš spinduliuojančių
Amžinybės uostų.

Ten sveikinsim
Tekančių saulės rytą
Ir sudėsim šventą himną
Amžinai jaunystei."

Žvaigždžių Sonata, 1973.

Štals žodžiais, lyg nujausdamas savo mirtį, dr. A. Ramūnas kalbėjo viename iš savo paskutinių eilėraščių. Tai žodžiai žmogaus, kurlam mirtis reiškė tik žmogaus fizinės būtybės pabaigą. Štala jam ne tik nemarė, bet ir amžinai jauna, spinduliuojanti amžinybėje. Čia, žemėje, kurlą jis mylėjo ir tėvynėje, kurlą garbino, jam švietė viena saulė, tai tenai, amžinybėje, jam švies šimtai saulų. Jis giliai tikėjo į Resurrekciją, kurlai pasiruošiam čia, žemėsloje kelionėje. Būdamas gilus ir sąmoningas krikščionis, dr. Ramūnas grūdė savo mokslą, savo pedagoginę sampratą, o ir savo pasaulėžiūrą krikščioniškos filosofijos principais.

"Ugdymas" - sakė dr. Ramūnas savo paskaitoje II Mokslo ir Meno Simpoziume, "yra pagrindinė sąvoka

They can decide
What may betide
But this they can't gainsay:
While one man stands against them
For all the world to see.
The cause that has a martyr
May claim the victory.

The party line of Pravda
May threaten and cajole.
Do what they will
They cannot kill
A power they can't control.
His words outspoke their railings,
His truth outlasts their skill.
The man they dared not martyr
Lives to defy them still.

Dabar, jau po trijų metų nuo to laiko, teko spaudoje matyti, kad Solzhenitsyn'as už parašymą knygos, kritikuojant Rusijos komunistų santvarką, esąs likęs labai bagotas žmogus. Taigi, nedyva, kad nuo komunizmo iš Lietuvos pabėgę mūsų tautiečiai Lietuvoje Amerikoje / Kanadoje ir gal kitose šalyse? / pradėjo rašyti knygas apibardami Rusijos komunistų, lyg pasitiekdami į kad galka kurlis net Solzhenitsyn'ą pralenks? Kaip teko nuglirsti, atrodo, kad kai kurlis mūs šitai jau ir nebemažas premijas gauna už tokias knygas. Bet man atrodo, kad didžiausią premiją galėtų gauti tals ininkas P. Stravinskakas, suorganizavęs Chicagoje Lietuvos Spaudos Klubą, nes jis per Naujienas moka geriausiai apibarti tuos, kurlis su iš Lietuvos atvažiavusiais svečiais - "bendrakurūrininkais", pradeda draugauti. O P. Stravinskakas, kai jis buvo apsirgęs, tai tada jis jau ir per Naujienas pasisakė, kad pradėjęs rašyti knygas. Taigi, visiems knygų rašytojams linku geriausios sėkmės tapti milijonieriais.

K. Benlušis
Winnipeg, Man.,

pedagogikos žodyne. Ugdymas yra visą gyvenimą ir visas gyvenimo plotmes apimančias procesas / nuo motinos išlauso iki žemės-motinos išlauso. "From womb to tomb", apimančias: a. augimą, b. mokymą, d. auklėjimą". Jo sukurtas pedagogikos bei ugdymo aptarimas yra: ugdymas yra pilnutinio žmogaus išsiskleidimas visame jo įvalume ir pilnatyje, suelančias į žaislingą, dinamišką ir kūrybišką santykiavimą su aplinka visame jos įvalume ir pilnatyje.

Ugdyti, giliai ir tikrai žodžio prasme, reiškia sužadinti gyvenimą jo begaliname įvalume ir pilnatyje. Ir tik tas gali sugebėti gyvenimą kitam pertekti, kas jį pats turi. Ugdymas, jeigu nėra kūrybiškas ir gyvenimiškas - yra bevertis. Ugdyti iš mokinio pusės - reiškia slekti pilnutinio savęs realizavimo, išvystymo, bei tap-

P.s. Šio straipsnio aptarimai, idėjos, ištraukos paimti iš dr. A. Ramūno manuskriptų ir iš jo svarbesnių konferencijų paskaitų, kaip tai: apie Mokytoją - I Lyg. Ped. kongrese Ottawoje; apie Pilnutinio Žmogaus Pilnutinį Ugdymą - Pasaulio Pedag. Bendrijos kongrese, Japonijoje; apie Liet. Pedag. Kryžkelį - II-jo Mokslo ir Meno Simpoziume, Chicagoje; Dabarties Auklėjimo Filosofijos - V-me Tarp-amerikiniame kongrese, Havanoje ir t.t. (Aut.)

Pilnutinis žmogus yra keturdimensinė būtybė ir jis gyvena keturiose aplinkose: pirmausia pilnutinis žmogus yra fizinė būtybė ir jis gyvena gamtinėje aplinkoje. Jis yra protinė būtybė ir jam reikalinga kultūrinė aplinka. Jis yra elgsenos, charakterio būtybė, todėl jis turi gyventi bendruomenėje. Galiausiai, pilnutinis žmogus yra egzistencinė būtybė, siekianti nemarumo, jam reikalinga integracija, visą jungiančios pilnatvės bei religijos aplinka. Religijai dr. Ramūnas davė tokį aptarimą: "religijos, giliausia ir plačiausia prasme, yra vertybių sistemos, kurlis pagalba žmogus gali prasmingai slekti būtles pilnatvės ir / amžinybės / begalybes.

Žmogaus ugdymas taip pat turi vykti keturiom fazėm, kurlis sujungtos tarpusavyje priklausomybės santykiu: I. Auginimo fazėje tėvai rūpinasi fizinio galios išvystymu; lavinamas jausmingumas, naturalumas; tai formacijos, žinių perteklio laukotarpis, iškeliamas stebėjimo principas. Lavinamos gėrio vertybės. II. Švietimo, formacijos la-

ti savo paties ugdytoju. Ugdymas iš mokyklinės pusės yra mokslas ir menas pastebėti, surasti, nustatyti ir iki galimo aukščiausio laipsnio išvystyti, realizuoti visas slypinčias ugdytinio galimybes bei gabumus. Trumpai paėmus, ugdymas yra žmogaus ir aplinkos sanvėika. Pedagogika pradedama ten, kur psichologija / žmogaus mokslas / ir sociologija / aplinkos mokslas / susitinka, susitalko ir pradeda bendradarbiauti.

Pedagogikai svarbiau yra, kas yra dar galimybėje visos neišvystytos žmogaus galios, nei kas yra tikrąjį bėję jau išvystytos galios.

Ugdymo procesas apima keturias fazes: auginimą, mokymą, lavinimą ir auklėjimą. Dr. Ramūno pedagogika pagrįsta vertybių sistema / gėrio, grožio, tiesos ir tobulumo vertybėmis /.

kotarpis yra mokyklos rūpestis. Lavinamos protinės galios, suvokimas, koncentracija, žinojimas. Ugdomos grožio vertybės.

III. Lavinimo, reformacijos laukotarpis: lavinamos valios, conativinės, galios; steklama pažinimo, diferenciacijos ir išreiškimo profesiniame pasiruošime, veikloje. Profesinio pasiruošimo rūpinasi valstybė, bendruomenė, steklama tiesos vertybių, elgsenos, charakterio reformacijos. IV. Auklėjimo, integracijos laukotarpis: steklama būtles vertybių, transformacijos - savės ir pasaulio perkeltimo. Steklama tobulumo ir šventumo. Dvasinis žmogaus išsivystymas atbaigiamas sąžinės kultūra, kurlis ypatingai dr. Ramūnas pabrėždavo.

Ugdymo tikslas yra slekti žmogaus kūni gerbūvį ir žmogaus dvasialaimės, palaimingumo.

Savo 1954 m. įkurto I Kanados Lygnamos Pedagogikos Centro, kurlam vadavo iki pat mirties / jam mirus, dr. Marija Ramūnenė jame dirba, dabar ji yra paskirta Centro "Honorabile Chairman" / filosofijos pri-

statyme dr. Ramūnas duoda trumpą ir aiškų savo pedagoginės idėjos aptarimą: Patiekiamoji pedagogika bus žmogaus centrinė, bendruomenės centrinė ir Dievo centrinė... Ši filosofija pagrįsta teigimu, kad žmogus yra racionali ir sociali būtybė, apdovanota kūrybiška, visą įkveplančia nemaria slela.

Ji taip pat teigia visuotiną žmonių broliškumą visuotini Dievo tėviškumu. Galiausiai, pats studentas yra laikomas pagrindiniu veiksnio, steklant savo išvystymo, aptamant jo asmenybę, jo asmeninę ir tautinę kultūrą ir jo interesus.

Dr. Ramūno, produktyvaus / parašiusio keletą knygų ir apie 200 straipsnių / tarptautinio masto mokslininko / mirtimo 24 tarptautiniuose mokslininkų žinyuose, enciklopedijose / ankstyva mirtis buvo didelis nuostolis Ottawos Universitetui.

Dr. Ramūnas buvo vulkaniškos prigimties, kūrybingas ir visiškai atsidavęs savo mokytojo pašaukimui, tad ir buvo visų savo kolegų ir po visą pasaulį pasklidusių studentų, nežūrint ištiktinų ir religijos skirtumų, mylimas ir gerbiamas. Vienas iš jų, žydų kilmės prof. dr. J. Katz, kuris savo "In memoriam" straipsnyje, skirtime dr. A. Ramūno pagerbimui / "Canadian and National Education" žurnale / citavo paties dr. Ramūno credo: "Pagrindinė pasaulinės tautos ir pasaulinio susitaikymo idėja slypi visų žmonių ir visų tautų, mažų ir didelių, turtingų ir neturtingų, vakarų ir rytų, šiaurės ir pietų, baltų ir spalvuotų, išvystyto potencialo ir tebevystančio laisvės, lygybės ir brolybės idėle. Ex omni bus unum". J. Katzas užbaigia savo straipsnį kita dr. Ramūno citata: "Jie / mokytojai / gali išmokyti statyti Žmogaus Miestą tokiu pavyzdžiu, kad jame atsivystytų Dieviškojo Miesto amžinosios tiesos ir vertybės".

kalbėtis ir su New Yorko vyskupu dėl suteikimo lietuviškoms parapijoms konstitucinių teisų ir kitų reikalų. Rūpinosi taip pat ir lietuvišku laukraščiu. Paukščio išteigta Vienybė kurlis lauką buvo lenkiškai spausdinama.

Nenuostabu tad, kad kada Aldona gimė New Yorke, tėvai gyveno labai vargingai, neturėdami net nei paprasčiausio baldų.

Jos tėvai susipažino Miniaujyje. Kai tėvas vedė Liudmilą Malinauskaitę, jis jai padovanojo aukštinį žiedą su įrašu: "Mylėk mane". Dr. Aldona dar iki šiol lauką tą žiedą tėvų atminimui.

Kada vėliau dr. J. Šilūpas pasitryšo studijuoti mediciną, kun. A. Burbos ir kitų šeimai, Aldona su broliu Kestučiu ir mama išvyko į Lietuvą, kad jam netrukdytų. Jos motina buvusi naš-

BITININKYSTĖ IR JOS NAUDA

Antanas Jonaitis

(Tasa iš 37 numerio)

Sparnai

Bitės sparnų sandara ir jų jėga. Bitė turi dvi poras sparnų. Prilešakiniai ilgesni ir platesni kaip užpakaliniai. Ramiai tupėdama, bitė sparnus sudeda ant nugaros taip, kad prilešakiniai uždengia užpakalinius. Skrisdama, ji užpakalinių sparnų prilešakinis šonus / dantelius / užkabina už prilešakinio sparno briaunos ir sudaro vieną bendrą sparną.

Sparnuose yra visa eilė išilginių ir skersinių gyslelių, kurlis stiprina ir laiko ištempusios sparnų plokštelę. Gyslelės yra oro takai, kurlis padaro sparnus lengvesnius. Iš gyslelių išsisklandais tam tikrais riebalais, bitė kojų šepetėliais ištepa sparnus, kad jie būtų minkesni ir nesutrupėtų. Vis dėlto vasarą, kai bitėms tenka daug skraidyti renkant medų ir žiedadulkes, sparnai gana greit suplyšta ir bitė žūva, nes su medaus arba žiedadulkių našta nepajėgia pakilti namo.

Bitė gali greitai lėkti. Per valandą ji nulekia apie 65 km. O su medumi arba žiedadulkių našta - tik 25-30 km. Bitė lėkdama, gali panešti daiktą, kuris sveria ne daugiau kaip 3/4 jos svorio.

Kiek kilometrų bitė nulekia nuo avilio leškodama

medaus ar žiedadulkių, priklausoma nuo aplinkybių. Jeigu apylinkė lygi, nėra nei kalnelių, nei medžių, nei krūmų, pavyzdžiui stepėse, bitė lekia ne toliau kaip 5 km. Jeigu apylinkė yra kalnelių, daubų, upelių, ežerų, krūmų, medžių, kaip Lietuvoje, bitė gali nuo avilio nulekti apie 14 km. Spėčiai nulekia toliau kaip 20 km., bet dažniausiai bitė nelekia toliau kaip 3 km. Jeigu yra augalų su medumi arba žiedadulkiemis arčiau ir toliau, tai artimesnius prie bityno augalus bitės lanko gausiau, o tolimesnius mažiau. Kuo toliau bitėms tenka lėkti parsinešti medaus, tuo daugiau jos sugalsta laiko, daugiau suvartoja maisto, todėl mažiau ir medaus parneša į avilį. Praktiškai laikoma geriausia, kai bitėms reikia skristi į ganyklą kuo arčiau.

Geluonis yra bitės pilvo gale. Tranas geluonies neturi. Geluoni sudaro lešmelis. Lešmelyje yra du smailieji su atvirkščiais danteliais galuose. Pilvelyje yra duodų liaukos. Kai bitė gelia, tai smailieji praduria žmogaus ar gyvulio odą. Kadangi žmogaus ir gyvulio oda yra elastinga, tai išmeltų į odą smailių, bitė negali ištraukti, todėl ji nulekia nuo avilio leškodama

(Nukelta į 5 psl.)

laltė ir jų buvo 6 šeimoje. Tėvai buvo bajorų kilmės. Kaimotinos seserys sužinojo, kad mes visi nekrūštyti, tai tuojau motiną privertė mus visus pakrūštyti. Sugrižęs tėvas ir patyręs apie mūsų krikštą, dėl to nepykė, bet labai supykė, kai išgrido, kad vaikai šneka lenkiškai. Šilūpų namuose ir Amerikoje buvo vartojama tik lietuvių kalba.

Dr. Aldona Šilūpaitė Scantone baigė "high school". Tėvopatarlama, pradėjo studijuoti Pensilvanijos Moterų Kolegijoje mediciną, kurlis baigė 1908 m. Pati neuždarbiavo, nes tėvai aprūpino lėšomis. Kuri lauką dirbo New Yorko ligoninėse, o vėliau vertėsi laisva gydytojos praktika.

Skatinama sesers vyro, Martyno Yčo, 1916 m. išvyko į Lietuvą padėti be jokios medicinos pagalbos likusiems tautiečiams, ypač pabėgėliams ir tremtinėms. Amerikos valdžia neleido tiesioginai vykti per Atlantą, tad keliavo kartu su tėbu per Japoniją ir Sibirą aplinkiniu keliu. Voroneže buvo priskirta prie M. Yčo gimnazijos, kaip mokinė gydytoja.

1918 m. atvyko į Lietuvą, Vilnių. Lietuvoje stautė įvairios epidemijos. 1919 m. buvo priskirta prie Hooverio mslijos, padėti aprūpinti valkus aprangą ir maistą, nuo 1919 m. dirbdama prie JAV Raud. Kryžiaus, suorganizavo valkų sveikatos punktus. Padėdama dr. P. Mažyliui, išteigė prie Liet. Raud. Kryžiaus moterų skyrių. 1923-27 m. buvo Lietuvos Universiteto Medicinos fakulteto akušerijos ir ginekologijos katedros jaunesnė asistentė. Gerai atsimena iš Lietuvos gen. Nagevičių, gydytojų - Kanauką, Bakį, Cipijauską ir kt. Šūtais žodžiais atsilepė apie dr. K. Grinų ir pasidžiaugė jai padovanota Varpo - Lietuvos žinių - pelenine.

Mirus broliui ir motinai, o tėvui antrą kartą Lietuvoje

vedus, ilgesto vedama 1931 metais grįžo į savo gimtąjį New Yorką. Brooklyne vertėsi gydytojos praktika, o pastaruosius 10 metų gyvenė ir gydydė vienoje alkoholių ir morfinistų ligoninėje. Taip gydytojos darbą išdirbo beveik iki savo 80 metų amžiaus.

Po antrojo pasaulinio karo pradėjo vykti karo tremtiniai į JAV-es, o tarp jų ir kai kurie jos buvę kolegos. Aktyviai įsijungė į BALFo veiklą, buvo New Yorko BALFo skyriaus kasininkė rūpinosi pinigų suteikimu ir darbo parūpinimu.

Šiuo metu dr. Aldona gyvena atskirame bute, netoli vandenyno. Dar sugeba pati apsistvarkyti, malsta pastigaminti. Varkšto sunkiai, pastramsčiuodama lazdele. Abu keliai esą labai "stiff". Šilap jau turi gerą atmintį, pasakodama kartais nusišypso, savo kiek ilgų metų išvargintus skruostus papuošia "make-up".

Pastebėjęs, kad mūsų tautiečiai labai anksti iškeliauja į amžinybę, paklaustau dr. Aldoną, gal ji žino ilgo gyvenimo paslaptį ir kaip ji pati visą gyvenimą užslaukė. Atsakė, kad nlekada nerūkiusi, tikros kavos ir dabar dar iš ryto puoduką išgeria. Gyvenimo ilgis priklausą nuo tėvų. Reikia normaliai gyventi, visada rasti sau kokį užslėtimą, nenuobodžiauti. Pati sukurtytininkė dar domisi medicina, labai mėgsta ir "gydo" gėles. Skundžiasi tik, kad joms maža vietos bute turi. Užslėtimus apie lietuviškus reikalus, apgalvestavo, kad mūsų tremtinių valkal šlame krašte nebekalba lietuviškai ir tuo būdu nutolsta nuo lietuvių.

Tenka palinkėti solentanteli, sulaukus tokio gražaus amžiaus, pasidžiaugti savo ilgo gyvenimo darbo valstais, pagyventi maloniats atsiminimais ir ramiai praleisti savo saulėdydžio dienas prie Ramlojo vandenyno.

J. Kutra

3 psl.

DAKTARĖ ALDONA ŠILŪPAITĖ - SUKAKTUVININKĖ

Dr. Aldona Šilūpaitė gimė 1886 m. liepos 26 d. New Yorke. Taigi, šiomis dienomis jai sukako 90 metų žiaus, kurlis, kaip sukurtyvininkė pastebėjo, labai greitai prabėgo.

Šiuo metu dr. A. Šilūpaitė gyvena prie Ramlojo vandenyno, gražioje Santa Monikoje. Čionai atvyko 1935

metais, tikėdamasi sumažinti kiek savo kojų artreitinis skausmus, kurlis jai kankina jau nuo 1931 metų.

Patelefonavau ir sukurtyvininkė mlei sutiko mane priimti ir papasakoti iš jos tėvų ir savo gyvenimo bei veiklos JAV-ese ir Lietuvoje.

Tėvai - dr. Jonas Šilūpas ir motina L. Malinauskaitė - Šilūpienė, atvykę į JAV-es labai sunkiai vertėsi. Tėvas neturėjo jokios profesijos. Kuri lauką jis bandė parduoti cigarus, o motina - verstis siuvimu, bet labai mažai abu uždirbdavo.

Tėvas tuojau griebėsi organizacinio darbo. Kartu su kun. J. Burba išteigė SLA, kovojo su lenkų kunigais, kurlis norėjo visus lietuvišmažamokslus kaimiečius pritraukti prie savo parapijų ir suleikinti. Jos tėvui mokant gerai lotynų kalbą, teko

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Iš:
MARIJOS GIMBUTIENĖS DARBAI LYGINAMOSIOSE
RELIGIJŲ STUDIJOSE.

Ralph L. Slotten

Senosios Europos dėlės ir dieval profesorės Gimbū-
tienės interpretacijoje pasirodo esą Didžioji Dėlė/trijose
pavidaluose: vandens valdytoja, didžioji gyvenimo, mirties
ir atgimimo dėlė, ir nėsčioji augalijos dėlė/ ir antraeilė
vyriškoji figūra, dvilypė metų dvasia. Jos veiklas yra iš-
samiai įvairių kultūrinių sričių, kurias ji sukaupė Senosios
Europos kategorijon, vietovių, išdirbinių ir meno, daž-
niausiai ikonografiškai interpretuojamo, analizė. Kruoštus
dėmesys terracotta figūroms, vazų piešinams, rašiniams,
kaulo skulptūroms ir t.t. lydimas lygiai drąsios
spekulytyvūnės valzduotės. Ji turi aiškiai simpatiją savo
medžiagai, kuri veda į abejotinas interpretacijas tik tada,
kai ji apleidžia senųjų europiečių svarstymus, nueldama į
lyginamąjį kultūrų vertinimą, specifiskai senųjų europie-
čių ir indoeuropiečių palyginimus bendrajam pastarųjų ne-
naudai. Bet ji turi galiojančio pagrindo bandyti tokias pa-
lyginimus, bedama žinoma archeologo pletų Rusijos kurga-
nų kultūros, kurią ji yra ištikinančiai interpretavusi kaip
protolndoeuropietiską. Ši apžvalga nebandys įvertinti jos
archeologinių darbų ar kultūrinių interpretacijų, bet ribo-
sis jos įnašu į religijų istoriją, t.y. lyginamąsias religijų
studijas, pasvarstymu, ir panaudos jos veiklą platesnės
interpretacijos pagrindu.

Gimbutienė išplėtė ir revoliucionizavo mūsų pajėgumą
suprasti europiečių pasaulį, ankstyvesnį už graikus, Mino-
nė ir mikėnų civilizacijos dabar gali būti suvokiamos pra-
akties, kurios joms iki šiol trūko, fone. Pagrindinės Di-
džiosios Dėlės ir Metų Dvasios temos yra, žinoma, ne o-
riginallios, bet Gimbutienės atliktas Senosios Europos me-
no darbų ir išdirbinių kruopštus išnagrinėjimas ir valzduo-
tė turtingas apsvystymas davė senoms sąvokoms šviežu-
mą ir tikslų matomumą, padarydamas jas vėl įdomiomis.
Svarbiausia, ji galbūt sukūrė prieinamą žinojimo sintezę.

Gimbutienės Senosios Europos dėlės ir dieval atsklei-
džia alternatyvius kelius, kuriuos Europos išsivystymas bū-
tų galėjęs pasukti: bet gal jie kiek apšviečia ir tai, kas iš
tikrųjų įvyko. Taip Ernest Bloch knygoje Atelzmas krėšk-
čionybėje pabrėžia krėškčioniškojo mistiizmo/ prie kurio
dar būtų galima pridėti žydų Kabbalah ir islamišką sufitz-
mą/ reikšmę kelyje į modernųjį atelzmą. Mistiška patirtis
ir mistiška teologija ar misteriosofija atstovauja antrajai,
paslėptai monoteistinių religijų pusei, kuri nugali prara-
ją tarp žmogaus ir dievybės pabrėždama moteriškai suvok-
tą Dievo malonę, kuri neatmeta, bet autentikuoja žmogaus
veržimąsi į transcendenciją. Dabartiniai vakaretiškojo
monoteizmo ir prometiėjizmo/odinizmo pakeitimai, taipgi ir
romantiški Dėlės kulto atgalviniimai, gal veda mus rytų
Azijos modelio kryptimi, su kuriuo Senoji Europa gali pa-
silyti mums ryši, išblukusi laike ir atmintyje, bet pagrū-
dinį ir tebegyvą mumysė.

METMENYS, 31 nr. 1976 m.
Kūryba ir analizė.

Redaguoja Vytautas Kavolis.

Dailės priežiūra: Vytautas
O. Virkau; techninė redak-
torė Henrieta Vepštienė; ad-
ministratoriė Marytė Paške-
vičienė.

Šio numerio kaina - 3 dol.,
keturių numerių prenumerata -
10 dol., garbės prenumera-
ta - 15 dol.

Laidžia Metmenų B-vė.

Turinyje: Mindaugas To-
monis-poezija. Br. Vaškėlis-
Valdovo problematika. Živilė
Būlašytė-poezija. Ralph
L. Slotten-Marijos Gimbū-
tienės darbai lyginamosiose

religijų studijose. Vytautas
Kavolis-Pats ir asmuo, gam-
ta ir kultūra. Kazys Alme-
nas-Pėdos. Marius Katliš-
kis-Po Velykinės. V. Ras-
tenis-Pulglo Andriūšio me-
tamorfozė. J. Janavičius-
Karimui. P. Klimas-Mask-
vos lietuvių studentų drau-
gijos ir "Aušrinės" susirū-
kimai. V. Macūnas-Jurgis
Savickis Ir jo laiškas Jurgiui
Šauliui.

Nepalietes nieko nesužinosi,
X. Kovotė prieš viską, kas
krašte gyva. A. Štromas,
Vladimir Maramzin; Laiko
upės dugne, R. Šulbajoris.

31
1976
metmenys
kūryba ir analizė

PAŽINKIME PRAEITĮ!

Iš:

PIRMASIS LIETUVOS STATUTAS

/ t e s n y s /

8. APIE ATSKAITYMĄ NUO SKOLŲ ĮKEISTIEMS ŽMONĖMS.

Taip pat nustatome, kad jelgu kas paimitų įkaitu valstie-
tį ar valstietę ir su jais nesustartų, kiek turi duoti jiems
pasėlio ir kiek pinigais atsiskaityti, tai turi būti taip at-
siskaityta: iš skolos sumos vyrui - penkiolika grašių už
vasarą, o moteriai - dešimt grašių.

9. JEIGU KIENO LAISVAS AR NELAISVAS ŽMOGUS AR ŠEIMYNYKŠTIS PEREITŲ PAS KITĄ, O ANAS NENORĖTŲ GERUOJU JO GRAŽINTI.

Taip pat nustatome, kad jelgu koks žmogus baudžiaunin-
kas ar nelaisvas šeimynykštis pereltų pas kitą ir skelbtų
sėsas laisvas, o tas ponas, kieno yra tas žmogus ar
šeimynykštis, ar du kartu reikalautų jį gražinti, bet
anas ponas nenorėtų jo pateikti, tai toks žemininkas tu-
rėtų būti pašauktas žemės telisman. Ir jelgu tas, kieno y-
ra tas žmogus baudžiauninkas, ar šeimynykštis, telisme į-
rodytų, kad tas nelaisvasis yra jo, ir įrodytų, kad jis kre-
kelpėsi į tą poną vieną ir antrą kartą, reikalaudamas jį
gražinti, o pastarasis atsiskakė, tai už tą žmogų ar šeim-
nykštį turi sumokėti už visą laiką, nuo kada pabėgėlis pa-
bėgo ir pas jį apsigyveno, pagal šių įstatymų nuostatus.

10. JEIGU KIENO ŠEIMYNYKŠTIS PABĖGTŲ, O KITAS, KURIAMS BUS APIE TAI PRANEŠTA, LAISVAI JĮ PRALEISTŲ.

Taip pat nustatome, kad jelgu iš ko nors nelaisvas šei-
mynykštis, vyras ar moteris, pabėgtų, o kas nors, gavęs
pranešimą apie pabėgimą ir žinodamas, kad tai svetimi
šeimynykščiai bėga, parodytų jiems kelią ar duotų duonos,
ar juos pas save slėptų, ir tai prieš jį būtų įrodyta, tai
toksai turi susirasti tuos pabėgėlius, o jelgu jų nesurastų,
turi užmokėti tam, kieno pabėgėliai.

4 psl.

11. JEIGU KAS PARDUOTŲ SAVO SŪNŲ AR LAISVĄ ŽMOGŲ NELAISVĖN.

Taip pat nustatome, kad jelgu kas iš bado parduotų lais-
vą žmogų ar savo sūnų nelaisvėn, ar pats dėl bado parsi-
duotų nelaisvėn, toks raštas neturi būti laikomas galiojan-
čiu, o kai praeis badas, toks žmogus, išligijęs pinigų ir a-
tidavęs, pats vėl taps laisvas.

O jelgu kas kam savo nelaisvą žmogų parduotų dėl bado,
ar už duoną, tai toks turi būti ano amžinai.

12. JEI KAS BADMETYJE IŠVARYTŲ SAVO ŠEIMYNĄ.

Taip pat nustatome, kad jelgu kas išvartų badmetyje sa-
vo nelaisvąją šeimyną, nenorėdamas jų išlaikyti, o jie ba-
do metu patys išsimaitintų, tokie jau neturi būti nelaisvi,
bet laisvi. Ir tai šitokiu būdu: jei kas išvartų tą šeim-
nykštį, tai jis turi pranešti ar pavieto urėdui, ar miesto
burmistrui, ar miestiečiams, kad ponas jį išvarė, o tie,
kurie bus apie tai pranešta, turi palformuoti tą poną,
kieno yra tie šeimynykščiai. Ir jelgu jis iš tikrųjų išvarė
šeimyną, nenorėdamas jų maitinti, tai jie turi būti amž-
nai laisvi.

13. NELAISVI TURI BŪTI DĖL KETURIŲ PRIEŽASČIŲ.

Taip pat nustatome, kad nelaisvi gali būti dėl keturių
priežasčių: pirma, tie, kurie iš seno yra nelaisvėje ar iš
nelaisvųjų giminė; antra, kurie yra atgabenti belaisviais iš
priešo žemės; trečia, jei kas būtų nubaustas mirtimi pa-
gal keno skundą, išskyrus už vagystę, o tie, kurie būtų nu-
teisti mirtimi kieno naudai ir prašytų tą, kieno naudai nu-
teistas, jo nežudyti ir pasiduoti nelaisvėn, o jis jo mirtimi
nenubaustų. Tokie turi būti nelaisvėje, kaip ir jų vaikai, ku-
rie po to gimsta. Ketvirta, tie, kurie patys pasiduoda ne-
laisvėn, o ypač, jei kas nors, būdamas laisvas, vestų mo-
terį, žinodamas, kad ji yra nelaisvė, tai ir jis pats, ir jo

Iš:
P E D O S

Kazys Almenas

Žinomos įvykio aplinkybės pasirodė esančios papras-
tos.

Pusvalandį prieš Jaks-Tyrliu atjojančią, rūgalių dvaran,
atbėgo iš batmės mikėdomas plemenukas. Jis ėjęs take-
liu, kuris kirsdamas per šio kampa sutrumpina kelią į
Vieverius, ir beveik pačiam šio viduryje užtikęs Rubiklo
kūną. Rubiklis gulįs ten aukštelininkas, perskelta galva ir
paplūdes kraujais. Toks balsus, kad plemenukas ir dabar
dar mikėloti nenustojo.

Tada buvo nubėgęs ir skerdžius patikrinti, bet tik iš to-
lo. Bijojų jis Rubiklo gyvo, nesumažėjo ta batmė ji keletu
vidurių betįsanti pamačius.

Nebuvo prapęs Rubiklis pasakotis, kur ir kodėl jis
naktimis trankosi, tad ir mirtis užklupo jį neradus reikalo
pastatškinti.

-Atvykom pačiu laiku...-pats šio įvykio sujaudintas ta-
rė Jaks-Tyris. - Turliu, štai, Lapinį su savim. Nujostm visi
pažiūrėti.

-Ak, medžioklė!.. Na taip, betgis...-Kmita sumir-
sėjo. Jis pagaliau truputį apstramino, ir tik dabar prisimė-
nė, kodėl tai čia buvo kviestas Jaks-Tyris. - Bet pirmiausia,
mostrodzieju, šitą reikala! Reik spaut tuojau! Paliepsiu
nuplakti keletą iš tų chamų. Kolei sūnus pargrįš, bus ir
prisipažinę. O po to, jau ir medžioklė.

Jaks-Tyris papurtė galvą.

-Medžiot iš ties suspėsim. Bet jei kūnas dar nejudin-
tas, tai mano Lapinis gal iš pėdų išskaitys, kas ten klojo-
si.

-Kas klojos? Mano vyrą chamai užmušė! Štai, kas,
mostrodzieju...-Kmitos būdas ir galvosenos elga jam sun-
ktai leido nukrypti nuo vieną kartą užsibrėžto kelio. -Nu-
plakdinsim, kolei prispažins, ir baigtas krukis!..

-O jei nebūtų to žudiko jų tarpe?..

-Prisipažins vienas vistiek...Mūsų tvarkos čia nepa-
žįstat, mostrodzieju...Kmita suglaistė savo išsidraiklu-
sius ūsus į bajorui labiau pritenkančią tvarką. Pats pykėlo
įkarštis ji buvo apleidęs, ir jis suraukė kaktą tarši sekan-
čius sakinius giliai apgalvotų. -Kaltį jie visvien, ir svarbu
dabartės įbauginti, - tarė jis pusbalsu. - Įbauginti, ir išmu-
šim jiems visus matiažius iš galvos. Minėkit mano žodį,
pradėsim, ir vienas prisipažins!

-Gal ir taip...Šaltai sutiko Jaks-Tyris. Pažvelgus į
aplinkui stovinčius ir iš batmės bijančius net pajudėti vals-
telčius, buvo iš tiesų galima tikėti tais žodžiais, išsakni-
jus, nuolat sustiprinama batmė sukiždo žmogaus pasiprie-
šinimo išteklius. - Bet vistiek, manau, nekenktų žvilgtelėti.
Gal išskaitys Lapinis, ar didelio ar mažo vyro būta, ar
vieno, ar kelių...

-Lapinis...-Kmita truktelėjo pečiais. Ar pritariančiai
norėjo apie Lapinį atsilepti ar ne, liko neaišku, nes tuo me-
tu pasigirdo artėjančio arklio kanopų dunksėjimas, ir visų
akys nukrypo vartų pusėn. -A va! Ksaveras! prisitraukęs
grįžta! Štai bus ir trys, ir komišia, mostrodzieju! užba-
gė Kmita.

Iš tiesų. Pro vartus, ant apstiputojuso obuolmušio žir-
go priėjo jaunas jo mylsta Ksaveras Kmita. Tai buvo ne-
ką per dvidešimt metų perkopęs jaunuolis, bet atsigimęs į
tėvo storumą, užtat atrodė kur kas vyresnis. Išpūdį gūlio
jo išpurtes, nuvargęs veldas ir suglamžyta, nors prabangi,
apanga. Ūpą, matyt, irgi buvo paveldėjęs iš tėvo, nes pri-
puolusiam kilpinį palaikyti tarnulius, nusiluogęs nuo obuol-
mušio, niuktelėjo į sprandą, o bernui, laikančiam arklio
kamanas, uždrožė gražia sidabruota lazda per strėnas.

vaikai lieka nelaisvi, vis tiek, ar jie būtų vyriškos, ar
moteriškos lyties. Taip pat, jelgu moteris ištekėtų už ne-
laisvo, žinodama, kad jis yra nelaisvas, tai ji pati ir jos
vaikai lieka nelaisvi.

DVYLIKAS SKYRIUS

APIE PLĖŠIMĄ IR ATLYGINIMĄ

11. JEIGU KAS PAIMITŲ AR PAGROBTŲ MŪSŲ, VALDO VO AR KUNIGAİKŠČIO, PONO ARBA ŽEMININKO ŽIRGŲ KAIMENĘ IR IŠ JŲ KURĮ NUGAIŠINTŲ.

Taip pat nustatome, kad jelgu kas paimitų ar pagrobtų
mūsų, valdovo, ar kunigaikščio, pono ar žemininko žirgus
ir nugalšintų kumelę ar eržilą, tai už mūsų gerą eržilą-
dešimt kapų grašių, o už kumelę - penkios kapos grašių.

O jelgu kas pagrobtų eržilą ar kumelę iš pono ar žemi-
ninko žirgyno, tai už eržilą - penkios kapos grašių, o už
kumelę - trys kapos grašių.

Tačiau ši kaina mokėtina tik tada, jei niekas nebūtų de-
rėjęs to mūsų ar žemininko eržilo, o jei kas būtų jį derė-
jęs, tai, kas būtų buvę stūlyta, turi būti sumokėta. Jei tai
būtų kumelė, su kuria nebūtų buvę akėta ar malkų vežlota,
tai turi būti tiek pat sumokėta, o jei kurl būtų jau ūkyje
naudota, - tai pusrublis grašių.

O už valstiečių kumelę ar namų augintinio eržilą -pus-
rublis grašių. Tačiau, jelgu kumelė būtų pirktinė, tai, kiek
už ją būtų mokėję, tiek turi būti ir atlyginta, o už eržilą,
nors ir namų augintinio, jei kas jį būtų derėjęs, kiek būtų
stūlyta, tiek turi būti sumokėta pagal įrodymą.

2. JEI KAS KAM PAGROBTŲ KUMELIŲ KAIMENĘ SAVO AR SAVININKO, AR KIENO KITO ŽEMĖJE, AR GANYKLOJE.

Jei kas kam pagrobtų kumelių kaimenę savo ar savininko,
ar kieno kito žemėje, ar ganykloje, toksai turi sumo-
kėti atlyginimą už smurtą ir nuostolius, kurie būtų tai kai-
menei padaryti pagal žemlaur surašytus nuostatus, nes ne-
galima sulaukyti kaimenės už nugalymą, net ir užtikus ga-
nykloje, bet turi nuvartyti kaimenę pas tą poną, kieno yra
kaimenė, o nugalymą turi parodyti pašalinams žmonėms;
tada turės sumokėti už nugalymą tas, kieno kaimenė pa-
darė nuostolius.

/ bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LIETUVIŠKŲ FILMŲ KELIAS Į PASAULĮ

Bandymai ir pasiekimai pasauliniame ekranų plote.

Prėš eilę metų paskelbiamas straipsnis, raginusi lietuvius rašytojus bandyti savo rankraščius įstatyti į Hollywood'ą. Susilaukiau pasisakymų spaudoje ir laiškas. Mintį ypatingai šaltai priėmė rašytojas Jurgis Gilda ir eilė kitų. Plačiau apie tai parašyti reikėtų išties atsiminti. Keletas ištraukų gal pravers: **"Lietuviai knyga filmui"**. Rašytojas Juozas Švalistas 1958 m. lapkritio mėn. 20 d. iš Čikagos laiške: "Savo straipsniu apie Hollywood'ą ir filmus sugundė ir mane. Nežinau, ar esu skaitęs mano knygutę "Rasau sau". Aš vis galvoju, kad ji savo turiniu labai tikėtų filmui. Daug įdomių, gyvų scenų, vaizdų, prasmingų dialogų ir patį idėja gana reikšminga: melle ir turtai". Suglaustai parašęs veikalo turinio esmės, baigė: "Senai galvoju apie vertimą į anglų kalbą. Čikagoje tokio vertėjo neradau. Be vertėjo, reikalingas dar ir leidėjas. Kas apsiimtų išleisti? Pats nesu toks pajėgus, kad galėčiau tai padaryti. Štai, brolieli, ir visi mano klausimai. Jei nepatingėsi, labai būčiau dėkingas, kad mane apšviesti iš tos pusės".

Yra tokia Lietuvos Rašytojų Draugija. Jie galėtų padėti ne tik J. Švalisto knygu išvertimu, išleidimu, bandymu įstatyti į filmų studijas. Yra daug lietuvių autoritų knygų, tirkamų filmams.

Gyvos tikrovės ir istorijos rankraščiai filmams. Žurnalistas Edvardas Karėnas 1958 m. lapkritio mėn. 11 d. rašė: "Mielas Algirdai. Atleisk man, kad vadinu vardu ir trukdau. Mat, jaučiuosi kiek pažįstamas ir artimas pagal spaudą, nors nesu rašytojas. Drįstu sutrukdyti patį, pasiskaitęs Tavo įdomų rašinį

"Drauge" apie "Lietuviškosios minties filmas". Manau, pačiam bus įdomios mano mintys, kuras galėtų panaudoti tuo reikalu, daugiau parašydamas ir mūsų rašytojus giliau nutelkdamas.

Aš atydziai seku televiziją ir matau įvairias filmas. Ypač, kurios yra propagandinės ir antikomunistinės, nes jos man duoda tam tikrų minčių.

Jūs, be abejo, matėte keletas filmas ir antinacines: Vorkuta, pagal John Nobel knygą "I was a slave in Russia", "The plot to kill Stalin", anksčiau filmą su Budapešto teatro žvaigždėmis, dar anksčiau kitokias apie geležinę uždarą "I led three lives" ir pan.

Ypač Vorkutą, apie Staliną ir vengrišką filmos priverstė mane pagalvoti, kodėl gi mes iki šiol negalėjome duoti sluzeto kokiam filmui?

Jei ne /vien/, tai bent drauge su latvišais ir estais. Pav. Pabaltijo tragedija /"Savanoriškasis" išjungimas / Sov. Sąjunga / ar panašiai. Galėtų vadintis viena filma. Kelias į Vakarus - galėtų būti kita filma.

GI šiuo metu esame išvarkėse 500 metų sukakties nuo Žalgirio mūšio. Juk 1960 m. bus didelės iškilės tenai".

Mano supratimu, pats turėtum dar pasiryškinti spaudoje, kaip anos filmos /Vorkuta ir kt. / buvo pagamintos, kokiu keliu Hollywoodas gavo libretto. Svarbu susirūšti su vieta, iš kurios išleina mintis sukurti antikomunistinės ir kitokias filmas propagandai. Manau, reikia ir su Washingtonu susirūšti, pav. su Public Affairs įstaga".

Panašų, labai malonų atsiliepimų, susilaukiau daug. Bet man nereikėjo pasiskelbti paryškintų. Atsirado išminčių, kurie mane

brutaliausiai iškoliojo spaudoje. Netgi pažįstamas iš Los Angeles "Aldų" žurnalas. Vienas žymus poetas man pareiškė, kad "Aldų" redaktorius neprivalėjo spausdinti šmeižtų apie mane, o vienas žinomas žurnalistas "Naujienose" paskelbė šaunų straipsnį, tiesiai tardamas, kad toks "Aldų" išpuolis jiems atima kultūrinio žurnalo išskabą. Šiuo kartą apie tai tik užuominomis. Visa tai labai gerai atsimenu ir kada gal išdėstysiu pilnumoje taip, kad lyželninkams paauslta smilks.

Filmui apie žydus. Pastabus ir kartais atėtin nuspėjantis Bronys Ralla 1959 m. rugpjūčio mėn. 10 d. "Dirvos" Nr. 61 paskelbė Aktimirsknų kronikose rašinį "Franheltė ir Šimaitė". Dabar, pralaukusavus keliolika metų, tasai rašinys įgavo gyvo aktualumo. Tenai rašė, kad jis, vos atvykęs į Los Angeles, ieškojo darbo. Viena lietuvė rekomendavo didžiai apsukrų žydą, turintį gerų ryšių su Hollywoodo filmų ir televizijos studijomis. Žydas, anos lietuvės apšviestas, susiriesdamas, emė pasakoti už medų saldesnes galimybes Bronui Ralai, beveik ranka pasteliamai stūdydamas amerikiečių radijo komentatoriaus, filmų studijų konsultanto, televizijos skriptų rašytojų ir panašius dabus. Juk Amerika yra didžiausių galimybių kraštas.

Bronys Ralla sutikęs rašyti skriptus /rankraščius/, kaip vokiečiai-načiai Lietuvai apie žydus. Tema visai nauja, neišnaudota, tikrai labai įdomi publikai.

Bet žydas agentas tai išgirdęs, skausmingai sušuko: No, no! Ir tuo pasibalgė Rallos kopimas į aukso kalno viršūnę. Kaip žinome, jis, iki išėjimo į pensiją, tegau darbą metalo fabrike, pridūredamas kažkokią vamzdžių lankstančią mašiną, o o ne mašineriją, gaminančią filmus.

Tame rašinyje užsimena apie Lietuvaitę Oną Šimaitę, išgelbėjusią daug žydų nuo načių naikinimo mašinos, tuo daugybę kartų rizikuodama savo gyvybe. Pagaliau načių sulmta, iškista į Dachau koncentracijos lagerį, vėliau perkelta į Prancūziją, vos gyva išliko.

Jų vadinamoji "brangioji motinėle". Šimaitė 1953 m. pavasarį iš ten išvyko ir apsigyveno Petah Tikvah vietovėje, savo "vaikų" apilkoje. Izraelio vyriausybė ją paskyrė kuklią pensiją".

Žydat pagamino filmą "Diary of Anne Frank" apie to vardo žydaitės pergyvenimus Olandijoje. Kodėl ne nori filmo, kaip lietuviai gelbėjo Lietuvos žydus antrojo pasaulinio karo metu? Ir kodėl paskutinio laiku buvę Lietuvos žydai taip suasirino savo puolimus prieš lietuvių tautą? Ar ne dėl to, kad lietuviai aktualiausiai kovoja prieš rusišką komunistą? Gal dėl to jie taip šiaušias prieš lietuvių.

(Bus daugiau)

Mano supratimu, pats turėtum dar pasiryškinti spaudoje, kaip anos filmos /Vorkuta ir kt. / buvo pagamintos, kokiu keliu Hollywoodas gavo libretto. Svarbu susirūšti su vieta, iš kurios išleina mintis sukurti antikomunistinės ir kitokias filmas propagandai. Manau, reikia ir su Washingtonu susirūšti, pav. su Public Affairs įstaga".

Panašų, labai malonų atsiliepimų, susilaukiau daug. Bet man nereikėjo pasiskelbti paryškintų. Atsirado išminčių, kurie mane

brutaliausiai iškoliojo spaudoje. Netgi pažįstamas iš Los Angeles "Aldų" žurnalas. Vienas žymus poetas man pareiškė, kad "Aldų" redaktorius neprivalėjo spausdinti šmeižtų apie mane, o vienas žinomas žurnalistas "Naujienose" paskelbė šaunų straipsnį, tiesiai tardamas, kad toks "Aldų" išpuolis jiems atima kultūrinio žurnalo išskabą. Šiuo kartą apie tai tik užuominomis. Visa tai labai gerai atsimenu ir kada gal išdėstysiu pilnumoje taip, kad lyželninkams paauslta smilks.

Filmui apie žydus. Pastabus ir kartais atėtin nuspėjantis Bronys Ralla 1959 m. rugpjūčio mėn. 10 d. "Dirvos" Nr. 61 paskelbė Aktimirsknų kronikose rašinį "Franheltė ir Šimaitė". Dabar, pralaukusavus keliolika metų, tasai rašinys įgavo gyvo aktualumo. Tenai rašė, kad jis, vos atvykęs į Los Angeles, ieškojo darbo. Viena lietuvė rekomendavo didžiai apsukrų žydą, turintį gerų ryšių su Hollywoodo filmų ir televizijos studijomis. Žydas, anos lietuvės apšviestas, susiriesdamas, emė pasakoti už medų saldesnes galimybes Bronui Ralai, beveik ranka pasteliamai stūdydamas amerikiečių radijo komentatoriaus, filmų studijų konsultanto, televizijos skriptų rašytojų ir panašius dabus. Juk Amerika yra didžiausių galimybių kraštas.

Bronys Ralla sutikęs rašyti skriptus /rankraščius/, kaip vokiečiai-načiai Lietuvai apie žydus. Tema visai nauja, neišnaudota, tikrai labai įdomi publikai.

5

voje žudė žydus. Tema visai nauja, neišnaudota, tikrai labai įdomi publikai.

Bet žydas agentas tai išgirdęs, skausmingai sušuko: No, no! Ir tuo pasibalgė Rallos kopimas į aukso kalno viršūnę. Kaip žinome, jis, iki išėjimo į pensiją, tegau darbą metalo fabrike, pridūredamas kažkokią vamzdžių lankstančią mašiną, o o ne mašineriją, gaminančią filmus.

Tame rašinyje užsimena apie Lietuvaitę Oną Šimaitę, išgelbėjusią daug žydų nuo načių naikinimo mašinos, tuo daugybę kartų rizikuodama savo gyvybe. Pagaliau načių sulmta, iškista į Dachau koncentracijos lagerį, vėliau perkelta į Prancūziją, vos gyva išliko.

Jų vadinamoji "brangioji motinėle". Šimaitė 1953 m. pavasarį iš ten išvyko ir apsigyveno Petah Tikvah vietovėje, savo "vaikų" apilkoje. Izraelio vyriausybė ją paskyrė kuklią pensiją".

Žydat pagamino filmą "Diary of Anne Frank" apie to vardo žydaitės pergyvenimus Olandijoje. Kodėl ne nori filmo, kaip lietuviai gelbėjo Lietuvos žydus antrojo pasaulinio karo metu? Ir kodėl paskutinio laiku buvę Lietuvos žydai taip suasirino savo puolimus prieš lietuvių tautą? Ar ne dėl to, kad lietuviai aktualiausiai kovoja prieš rusišką komunistą? Gal dėl to jie taip šiaušias prieš lietuvių.

Mano supratimu, pats turėtum dar pasiryškinti spaudoje, kaip anos filmos /Vorkuta ir kt. / buvo pagamintos, kokiu keliu Hollywoodas gavo libretto. Svarbu susirūšti su vieta, iš kurios išleina mintis sukurti antikomunistinės ir kitokias filmas propagandai. Manau, reikia ir su Washingtonu susirūšti, pav. su Public Affairs įstaga".

Panašų, labai malonų atsiliepimų, susilaukiau daug. Bet man nereikėjo pasiskelbti paryškintų. Atsirado išminčių, kurie mane

brutaliausiai iškoliojo spaudoje. Netgi pažįstamas iš Los Angeles "Aldų" žurnalas. Vienas žymus poetas man pareiškė, kad "Aldų" redaktorius neprivalėjo spausdinti šmeižtų apie mane, o vienas žinomas žurnalistas "Naujienose" paskelbė šaunų straipsnį, tiesiai tardamas, kad toks "Aldų" išpuolis jiems atima kultūrinio žurnalo išskabą. Šiuo kartą apie tai tik užuominomis. Visa tai labai gerai atsimenu ir kada gal išdėstysiu pilnumoje taip, kad lyželninkams paauslta smilks.

Filmui apie žydus. Pastabus ir kartais atėtin nuspėjantis Bronys Ralla 1959 m. rugpjūčio mėn. 10 d. "Dirvos" Nr. 61 paskelbė Aktimirsknų kronikose rašinį "Franheltė ir Šimaitė". Dabar, pralaukusavus keliolika metų, tasai rašinys įgavo gyvo aktualumo. Tenai rašė, kad jis, vos atvykęs į Los Angeles, ieškojo darbo. Viena lietuvė rekomendavo didžiai apsukrų žydą, turintį gerų ryšių su Hollywoodo filmų ir televizijos studijomis. Žydas, anos lietuvės apšviestas, susiriesdamas, emė pasakoti už medų saldesnes galimybes Bronui Ralai, beveik ranka pasteliamai stūdydamas amerikiečių radijo komentatoriaus, filmų studijų konsultanto, televizijos skriptų rašytojų ir panašius dabus. Juk Amerika yra didžiausių galimybių kraštas.

Bronys Ralla sutikęs rašyti skriptus /rankraščius/, kaip vokiečiai-načiai Lietuvai apie žydus. Tema visai nauja, neišnaudota, tikrai labai įdomi publikai.

Mano supratimu, pats turėtum dar pasiryškinti spaudoje, kaip anos filmos /Vorkuta ir kt. / buvo pagamintos, kokiu keliu Hollywoodas gavo libretto. Svarbu susirūšti su vieta, iš kurios išleina mintis sukurti antikomunistinės ir kitokias filmas propagandai. Manau, reikia ir su Washingtonu susirūšti, pav. su Public Affairs įstaga".

Panašų, labai malonų atsiliepimų, susilaukiau daug. Bet man nereikėjo pasiskelbti paryškintų. Atsirado išminčių, kurie mane

Kai stygos nurimsta...

BITININKYSTĖ IR JOS NAUDA. (Atkelta iš 3. psl.)

lekia, o geluonis su nuodu pūslė palieka ir nuodai toliau sunkiasi į žmogaus kūną. Kuo ilgiau geluonis palieka neištrauktas, tuo daugiau nuodų įsunkia į kūną ir labiau ji apnuodija. Todėl po ilgimo geluoni reikiu kuo greičiau ištraukti. Geriausia ji nagi nubraukti. Pirštais geluoni traukti negalima, nes, suspaudus geluoni pirštais, nuodai suvaromi į kūną, tada labiau tinsta ir labiau skauda. Įgeltą vietą negalima nei spaudyti, nei kasyti, nes labiau tinsta ir labiau skauda. Geriausia uždėti šaltą kompresą. Kai žmogų sugelia daug bičių, reikia skubiai kreiptis pas gydytoją. Bitės labiausia gelta arklus, todėl negalima statyti jų netoli bičių. Bičių motina geluoni vartoja tikrai koval su kita motina ir kartais svetimos bitės. Šaltą geluonis motina tarnauja kaip ramstelis,

dedant klausnėlius. Kadangi bičių ir vabzdžių kūnas yra padengtas chitinu, kuris neelastingas, tai bitė iš kitos bitės geluoni gali ištraukti ir miršta tikrai ta bitė, kurią nugėlė, o jos priešinkė lieka gyva.

Virškinimo organai. Virškinimo organų pagrindinės dalys yra: ryklė, stemplė, medaus pūslė, virškinimo žarna, plonoji žarna, išmatų žarna.

Ryklė ir stemplė. Bitės ryklė yra palga. Ryklė padeda išsiųsti skystus daiktus ir nuryti kietą maistą / žiedadulkes /. Čia maistas suvilgomas ir sumaišomas su seilėmis.

Nuo ryklės prasideda stemplė. Ji eina per visą krūtinę, pūvelyje pastorėja ir pavirsta didele pūsle. Tai medaus pūslė, arba medaus skilvelis.

Medaus pūslė. Bitės medaus pūslė yra indas arba maistas, kuriuo bitė parneša namo nektarą ar vandenį. Medaus pūslė yra labai raumeninga ir tamprai. Ji gali būti palydovas. "Juk jis buvo miręs". Dabar kaip įgeltas pašoko lavono išmetėjas ir labai klaukų žvūlgsnį irėmęs / buvusį "ligonį" Jono palydovą, apstulbęs vėpsojo. Kokių mintys ir kokie jausmai tuo metu sukilo ir grūmėsi jo sąmonėje? ...

Šios retos, neįprastos dramatos atomazga vyko Kijevo apygardos telismo salėje. Vėl atpasakotos dramatos dalyviai patraukti telismo atsakomybėn, pripažinti kaltais ir nubauti griežtomis bausmėmis. Sunkiausia, vienok, bausmė teko lavoną išmetusiam. "Ligonio" palydovas nubautas aštuoniems mėnesiams sunkių darbų kalėjimo bausme, dirbo prie miško medžiagos paruošos darbų Kotlaso vergų darbo stovykloje. Pulkus tai buvo žmogus. Trejus metus dirbome kartu, o paskui likimas mus perskyrė-balgė idomų savo pasakojimą būbės bolševikų-Kotlaso vergų darbo stovyklos kalinys-Sovietų "rojaus" kankinys.

Iš atpasakoto užrašė Jonas Butėka

Neperšokęs per griovį, nesakyk op!

JONO DŪDOS KELIONĖ-NUMIRUS

(Tęsia iš praėio numerio)

Viskas pavyko sklandžiai, Jono draugai savo išradimui buvo patenkinti, bet labai pavargę- iš jų garavo kaip iš garvežio, o per velodus prakaltas srovelėmis sroveno. "Ligonio" nekas nesidomėjo. Bet... Puškuodamas ir didelius garų ir dūmų kamuolius išmesdamas garvežys, išlengvėle, išatsarginio kello slinko į stoties peroną, kur besinėruodama mūnė, jėga veržėsi į vagonus. Ant vagonų laiptelių jau stovėjo palydovai. A-ou mums jau pažįstami "Ligonio" Jono draugai, stovė-

damį savo vagono durų angoje, neleidė norinčiųjų į jį įleisti, sakydami, kad čia jau visos vietos užimtos. Pagaliau publika susitarpino. Pavojus praėjo. Draugai nuodžiūžiai atsivėikino. Lyvoje liekantis, traukiniai pajudėjus išsoko ir perone stovėdamas, linksmu šypsniu vėlde, nuodžiūžiai Jono palydovu įlinkėjo tolimesnės sekmes kelionėje.

Sakoma: "Neperšokęs per griovį, nesakyk op!". Panašiai ir ši kartą atsitiko. Vykstančiam su Jonu palydovu, kaip tik tuo metu prisėjo nubėgti "su reika-

laiš". Tuo tarpu vienas pasivėlavęs keleivis, šokte užšokęs jau ant bejudančio traukinio vagonų laiptelių, prisėlino prie vagono durų ir pastebėjęs jame tik vieną keleivį, įėjo skyrelin, laimtiną užmetė ant lentynos virš "ligonio" ir pats užėmė vietą. Tai taipgi būta tarybinto tarnautojo. Tuo metu jau išlaidodamas garvežys, stipriai, staigiai trukteliėjimu, sukrėtė vagonus, ir pasivėlavusio keleivio lagaminas nukrito "ligoniui" ant galvos. Gavęs stiprų smūgį, "ligonis" visu kūnu smarkiai palinko į priekį. Nepatogiai dėl to pasijutęs keleivis prisloko tvarkyti savąj lagaminą ir, atsiprašinėdamas, bet besistengdamas sutrenktajam padėti atsistoti į priekį padėję, konstatavo, jog šis

jau nebegyvas. Jis persigando. Traukinys, išlaidojęs, jau ėjo visu greičiu. Gi "ligonio" palydovas, pasimėgaudamas traukė sau Baltimor cigarete ir pas savo palydimąjį grįžti neskubėjo. Nukritusio lagaminas savininkas gi iš baimės, įvykdes /nors ir netyčia/ žmogžudystę, greitai susigrėbęs tvarkytis- atidarė langą ir bežiūrint lavonas iš visu greičiu einančio traukinio, atsikūrė lauke, šalta gelžkeiliu pylimo. Lavoną išmetęs, iš baimės ir susijaudinimo drebedamas, kaip epušės lapas, susirangė "ligonio" vėtoje ant suolo, kertelėje. Kai "ligonio" palydovas sugrįžo, ir "ligonio" vėtoje rado visai sveiką keleivį, jis labai nustebė ir paklausė: "O kur... tas... tas... ligonis?" Ligonį pašalinęs subjektas, jau kiek iš susijaudinimo atsigriebęs, susilvėdęs, val-

LIETUVIŲ (ALCOHOLICS ANONYMOUS) A.A. GRUPĖ
(Lithuanian A.A. Group)

susirenka kiekvieną trečiadienį, NL redakcijos patalpose (7722 George Street, La Salle, Que.) 8 v.v. Susirinkime kalbama lietuviškai. Jie atviri visiems, ieskantiems pagalbos. Atėjęs pas mus - nebebūsi vienas. Jei nori daugiau informacijų skambink: Leonui G. 366-2548 (namų) arba 489-5391 (darbo tel.), Juozui S. 365-0691, Henriui N. 277-7868.

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11,30 iki 12 val. nakties.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albonel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

PRENUMERATA \$ 10.00 metams ir \$6.00 pusei metų.
KELEIVIS
PUBLISHING COMPANY
TEL. 268-3071
PUBLISHERS OF THE LITHUANIAN WEEKLY SINCE 1905
636 EAST BROADWAY • SOUTH BOSTON, MASS. 02127

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir paverstų lietuvių laisvę neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igaliotniais.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusei metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusei metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajuos proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajuos proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

London, Ont.

VISI Į SPAUDOS BALIŲ!

Visi, kurie nevyksta į Lietuvą, kviečiami dalyvauti spaudos balijose, kuriose įvyks padėkos dienos šventės, spalio 9 d., labai jaukioje Plumbers Hall salėje, 523 First St. London, Ont. Ją labai lengva surasti, nes ji yra tik porą blokų už Šiluvos Marijos bažnyčios. Iš 401 greitkelio išsukti į 126-tą išvažiavimą, į Highway Ave ir ją važiuoti į šiaurę ligi Dundas St./Highway 2 E/ ir ten /prae Salivation Army Childrens Vilage/ pasukti į dešinę, pravažiuoti Šiluvos Marijos bažnyčią ir Dundas gatvę pavažiavus dar apie porą blokų, prie Dominion Store ir upelio pasukti į kairę, į First St. ir ją pavažiuoti taip pat apie bloką. Trečias ar ketvirtas namas nuo Dundas St. kairėje pusėje ir yra minėtas salė. Daug yra vietos automobilių pastatymui už pakalvyje tos salės.

Šis vakaras bus tuo ypatingas, kad jo pagrindinę dalį atliks vienas iš žymiausių mūsų teatro ir humoristų talentų Vitalis Žukauskas iš New Yorko. Jis yra universalus: jis ne tik kalba, bet taip pat ir šoka, dainuoja ir net groja... nema-

tomu instrumentu, kada jis vienas išpildo ištraukas iš operų /komiška forma/, atlikdamas viso kolektyvo vaidmenis. Žinoma, neleidžia jam nuflyti nuo scenos ir skandina jį plojimų audrose, o jis juos - juoko ašarose. Nuotalkos patalysmas - garantuotas. Be to, programoje - paslėgtųjų jaunųjų pagerbimas, nuotalkingos skamblojo soprano Danutės Švilpaitės dainos su orkestro palyda, gal dar kokla stigmena ir t.t., Lietuvos muziką patieks šaunusis L.L. Studentų orkestras "Atspindžiai" ir jo dainininkai. Velks naujo žanro loterija, buketas su skaniais užkandžiais ir visų rūšių gėrimais. Prašoma paremti loteriją laimėtais /fantais/.

Grynas pelnas skiriamas Kanados lietuviškai spaudai paremti. Pradžią 8 v. vak. Programos pradžią 9 v. vak. Dėl nuolat kylančių kainų, spauda turi sunkumų išlaikyti dabartinę lygį. Todėl atvykite į spaudos balių išgyventi juoko ir ašarų valandas ir paremti lietuvišką spaudą, kuri mums yra gyvybinės reikšmės: be jos apmirtų visa lietuviška veikla, o taip pat sušlubuotų ir lietuviškos išlaikymo pastangos. Lauksime visų jūsų atvykstant.

Rengėjas.

KRONIKA

montrealis

MIE LI KOLEGOS!

Ruduo, ATostogos pasibaigė. Prasidėjo darbas-mokslas; universitetuose vyksta paskaitos. Pradedama judėti organizacinis darbas, atskirėms po vasaros poilsio.

Šiats metais kelėsi studentų valdyba. Ji bus nerenkama, kaip tai paprastai vykdavo, bet einama visai kitu keliu. Norintieji dirbti organizaciniame darbe, prašau pranešti, arba stiliuoti kandidatus šiuo telefonu: 739-5289.

Laukame naujos jėgos, naujų žmonių, kurie galėtų tą kilyn studentijos darbą tęsti toliau. Vilija /M.SS dabartinė pirm-kė/

AKADEMINIO SAMBŪRIO RENGINIAI:

Lietuvių Akademinių Sambūris Montrealyje savo sekančioje suelgoje minės "Žemės" antologijos išleidimo ir žemėninkų literatūrinės srovės 25-rių metų sukaktį.

Ta tema kalbės poetas Henrikas Nagys - pats vienas ryškiausių žemėninkų atstovas.

Akademinių sambūris šįmet renginyje dalyvauti kviečia ir Montrealyje lietuvių visuomenę. Suelga įvyks penktadienį, spalio 1 d. 8 val. vak., Silvijos ir Vinco Plečaitių namuose, 585 Gerald St. LaSalle.

Primintina, kad Akademinių sambūris šįmet metais skiria Vinco Krėvės literatūrinę premiją už geriausią 1974-75 m. išlytijoje išleistą lietuvišką knygą. Vertinimo komisija savo sprendimą numato paskelbti spalio mėnesį. O iškilmingas premijos įteikimas - baltus rengiamas lapkr. 13 d. Windsor viešbutyje, Peel Street. Mil. Šiame, jau tradiciniame baliuje lietuvių visuomenė taip pat kviečiama gaustai dalyvauti.

Montrealiečiai Jonui Adomoniui vellontis buvo dėdė.

• Janė Adomonienė su dukterim Violeta grįžta iš ketilinės po Lietuvą pro Vieną. Jų ten sutikti išvyko Jonas Adomonis. Visi numato aplankyti kaizerius kitas Europos valstybes.

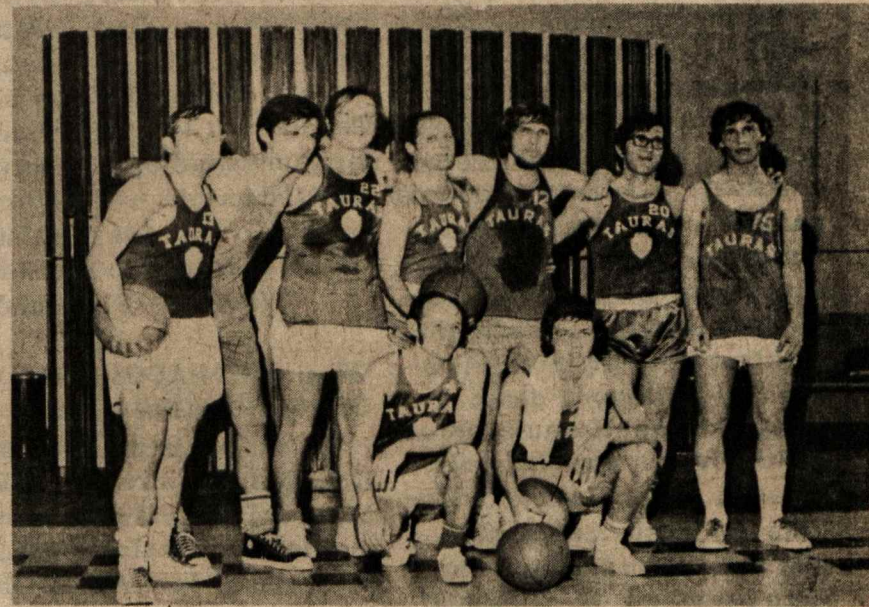
• Frank ir Anne Janulionų dukterė Diana susitukė su Anthony Marsh.

• Angelė Lukauskaitė, Vinco ir Onos dukterė tuokiasi su G. Mikalausku. Vestuvinės valdės - Šv. Kazimiero parapijos salėje.

• Ši šeštadienį Lietuvos Sporto Klubo metinis baltus įvyks Aušros Vartų Parapijos salėje. Programą išpildys AV choro oktetas. Rengėjai nuoširdžiai kviečia visus dalyvauti!

• Henriko Adomonių šeima išvyko į Cape Cod/Boston, į dėdės Jono Adomonių laido tuves. Kartu išvyko Valerija Balčiūnaitė, vellontis žmonos Veronikos sesuo.

J. Adomonis, 92 m. amžiaus Lietuvoje buvo stambus ūkininkas. Buvo žinomas kaip Žemės ūkio rūmų Veislinių Arklių Komisijos pirmininkas.

"Tauro" vyrų komanda - jau pries keleta metų!

- YOGA - KURSAI - MANKŠTA SVEIKATAI pradėdami spalio 11 d., 4458 Maisonneuve Blvd., prie Westmount Parko.

Instruktorė Dalia Guodiene, tel. 931-6782. Moterims 1 rytinė, 1 vakarinė klasė. Vyrams 1 vakarinė. Kursai trunka 10 savaičių, vieną kartą savaitėje.

Jony's Photo Studio

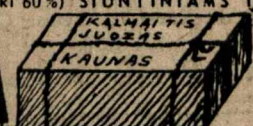
2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKSTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laitinaitis

DIDELĖ NUOLAIDA KAINŲ (iki 60%) SIUNTINIAMS I

LIETUVA

- Medžiaga sukelėms - Crimlen, kostiumams ir svarkams - simprocentinė rūdė - pusė kainos.
- Angliška medžiaga 100% vilnonė. Vilnonė arba polyesterio - nuolaida iki 60%.
- Skarelės vilnonės arba silkinės ir naujosios piešiniai.
- Megztukai, galvui ir pulloveriniai - didžiausias pasirinkimo specialiomis kainomis.
- Moteriški paltai - Borgona (art. fur) įvairaus dydžio - tik \$49.90.
- Vyriški megzti marškiniai (kanadiški) - pusė kainos. Taipgi, daugybė kitų daiktų, reikalingų Lietuvoje.

A.B.C. PARCEL SERVICE 3891 St. Lawrence Blvd., Montreal, P.Q. H2W 1X9. Tel. 844-9038.

FINA

TEL.: 694-1037

(MIKE RUTKAUSKAS)

PLAZA FINA

MECANIQUE GENERALE - SERVICE DE FREINS
MISE-AU-POINT - REMORQUAGE
GENERAL MECHANIC - BRAKE SERVICE
TUNE-UP - TOWING

215 BOUL. HYMUS

POINTE-CLAIRE

Highland Auto Body

611 Lafleur Ave., LaSalle. - Tel. 366-7281

• ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ IŠORĖS (Body) TAISYMO IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS. (Lietuviams duodame specialią nuolaidą)

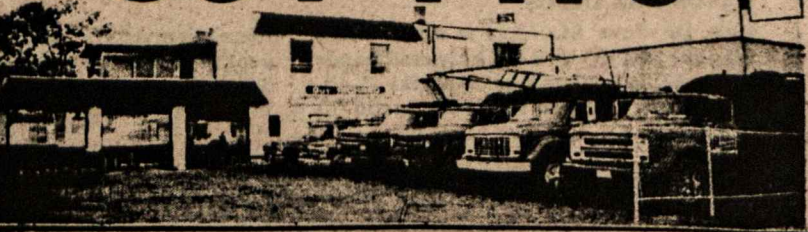
• APTARNAUJAME GAZOLINO IR ALYVOS PRODUKTAIS.

Savininkai V. Šušinskas & Son, tel. 389-0571.

GUY RICHARD
ROOFER - COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausios patarėjos ir darbo atlikėjas jums gali būti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir priimanomis kainomis. Šaukite kai namo stogas blogas ar kai statote naujus -

364-1470

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 MAPLE BLVD.

CHATEAUGUAY

TEL. 691-4760

5784 VERDUN AVE.

VERDUN, QUEBEC

TEL. 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

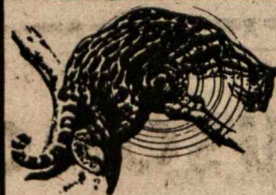
W. LAPENAT

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir priimanomis kainomis.

- tel. 366-6237-3896.

JUOZAS GRAŽYS
Kailių siuvėjas

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuojau
- Vasaros laikui saugojimas (Storage)

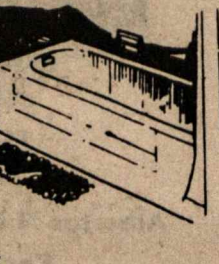
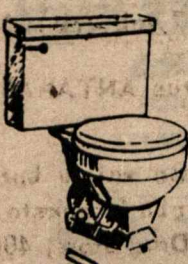
6396 Bannantvne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Jetté & Frère Ltée

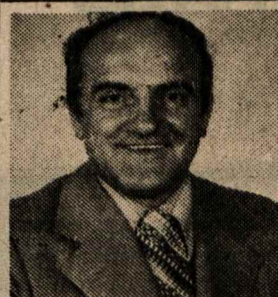
Viskas moderniems namams!

Visi kiti vandentiekio ir sildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame - Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimo. Veltui įkainavimas.

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140 - 2e AVENUE LASALLE, 366-0330

M. PHILIPPE IZZI
Prop.

SKAMBINKITE -

Skubiai išvalome, paimame, pristatome

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

7661-A CENTRALE

coin / corner 5e ave 365-7146

495-90e AVE

coin / corner Bayne 365-1143

366-7818

PARDAVIMAS:
Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart
Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks
7635 Boul. LaSalle, LaSalle, P.Q.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės - De LaVerendrye, prie Lapierre vandens kanalo. Tel. 365-3364.

BŪKIME SVETINČI

Malonūs Montrealio Lietuviai!

Jūs būsite 22-sios Kanados Lietuvių Dienų šventės šeiminkai. Spalio 9-10 dienomis į Montrealį iš arti ir iš toli suvažiuos, suskris šimtai valtraus amžiaus lietuvių: sportininkai, tautinių šokių šokėjai, choristai, menininkai. Atvyke Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos sesijos atstovai, Krašto Valdyba, K.L.B. Apylinkių pirmininkai. Nepriklausomos Lietuvos konsulas, spaudos žmonės ir kiti, įvairių generacijų broliai ir sesės lietuviai. Parodykite pademonstruokite šio svetingo krašto šeiminkams ir kitiems etninėms grupėms lietuvišką kūrybingumą. Pajuskite savyje didesnę lietuvišką jėgą bei meilę savo tėvų ir protėvių žemei Lietuva. Lietuvių Dienoje pasisemkite dvasinės stiprybės dar labiau įsipareigoję pavergti Lietuvoje likusiems broliams ir seserims, siekiant lietuvių tautai šviesesnių, ir laisvės dienų.

Kiekvienas didesnis lietuviškas įvykis atelėčia palieką savo vienokius ar kitokius pėdsakus, atgarsius. Tai priklauso nuo rengėjų idėjų pastangų ir ypatingai, nuo tos veltovės esančių lietuvių parodyto solidarumo ir nuoširdumo.

Pasaulio tautų tarpe lietuvių tauta yra garsi savo svetimumu, kurį parodo netikėtai artimam savo kaimynui, bet ir iš toliau atvykusiame pakeleiviui, svečiui. Ji pasiūlo, priima ir globoja, ir išleidžia kaip tikrą savo brolių. Labai retai kitų tautų tarpe užtikamas toks žmoniškumas.

Mieli montrealiečiai, šia reta Lietuvių Dienų šventės proga kviečiu jus visus neužmiršti parodyti taip gražaus lietuviško svetimumo į šią Kanados Lietuvių Dieną atvykstantiems mūsų broliams ir sesėms lietuviams, bei svečiams.

O ypatingai nuoširdų ir malonų dėmesį atkreipkite į mūsų lietuvišką jaunimą, mūsų tautos ateitį. Atidarykite jiems savų namų duris ir širdis. Supraskite ir pažinkite juos, leiskite pažinti lietuvių save, kaip svetimą lietuvių. Tegul jie visi, grįžę į savo įprastą gyvenimą, vėl, pasilvežę kuo geriausius išpučius, melle ir pasitikėjimu, kad lietuvis lietuviui yra brolis, sesuo.

Visi, kurie dalyvaus šioje Kanados Lietuvių Dienoje, tepajunta Montrealio lietuvių nuoširdumą ir svetimumą!

Juozas Šlauchulis
KLB Montrealio Apylinkės Valdybos Pirmininkas

22-sios KANADOS LIETUVIŲ DIENOS INFORMACIJOS:

Atvykstantiems iš toliau į Kanados Lietuvių Dieną Montrealin, įvairiais informaciniais reikalais prašome kreiptis į Joną ADAMONĮ, tel: 744-6940 ir Joną DALMOTĄ tel: 255-7684.

Nakvynėms papiginta kaina yra gautas puikus motelis MOTEL RAFAEL 7455 Montreal-Toronto Blvd., tel: 489-4911. Kambarių kainos: dvieji - \$14.50, keturi - \$18.50 dienai. Iš motelio geras susisiekimas autobusu ir taksi į visas L.D. programoje numatytas vietas. L.D. Koncerto vieta - Ecole de Musique, CLAUDE CHAM-

PAGNE salė, 220 Vincent D'INDY av., randasi prie Universiteto de Montreal, Montrealo Universiteto. Lengvai pasiekama vykstant iš rytų Mont Royal Blvd., iš vakarų Queen Mary Road., prie kurios randasi ir Šv. Juozapo Bazilika, iki Belingham Rd.

Lietuvių Dienos proga yra išleistas gražiai paruoštas L.D. leidinys, red. Jonas Narbutas, dail. R. Bukauskas. Leidinys gaustai iliustruotas L.D. programos dalyvių nuotraukomis ir sveikinimais. Kaina tik \$2.

Šventės suvenyras - jaunimui ir visiems tinkami "T-shirts" - marškinukai, papuošti dail. R. Bukausko stilizuota vytim, Kanados klevo lapo ženkle, užrašu Canadian Lithuanian Day, Montreal, 1976. Kaina \$5. Juos bus galima įsigyti K.L.B. Krašto Tarybos atstovų sesijos, Didžiojo Ballaus, Koncerto ir Jaunimo Pobūvio metu.

22-sios Kanados Lietuvių Dienų Rengimo Komitetas

DISKUSIJOS

Spalio 7 d., ketvirtadienį, 7 val. 30 min. Expo Teatro pastate, Cité du Havre, vyks diskusijos-simpoziumas tema - Etninių Grupių Dalyvavimas Quebec'o Gyvenime.

Tai įžanginė programos dalis Lietuvių Dienos Montrealyje. Šiose diskusijose dalyvaus: Secretary of State, Multikultūrizmo Departamento atstovas, Quebec'o Imigracijos Min-lo Pavad. M. Cloutier, Quebec Ethnical Folk Arts Council pirmininkas Peter Marunczyk, McGill ekonomijos profesorius dr. A. Vyčas, ir Montrealio Lietuvių Bendruomenės atstovaus Irena Lukoševičienė.

Simpoziumo moderatorė bus McGill profesorė dr. Irena Pavilaitienė. Visi laukraščio 5 psl.

22 - SIOS KANADOS LIETUVIŲ DIENOS MONTREALYJE

PROGRAMA

SPALIO 7 d. 7,30 val. vak. SIMPOZIUMAS - ETNINIŲ GRUPIŲ DALYVAVIMAS QUEBEC'O GYVENIME EXPO THEATRE'o patalpose, Cité du Havre

SPALIO 9 d., šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. KREPŠINIO RUNGTYNĖS - Olimpinių salė - Centre Claude Robillard, Polyvalent Georges Vanier, 1415 Jarry St., East. Dalyvauja: Hamiltono - "Kovas", Montrealio "Tauras", Rochesterio "Sakalas", Toronto "Aušra" ir "Vytis".

Nuo 10 val. ryto iki 6 val. vak. KLB KRAŠTO TARYBOS SESIJA - Aušros Vartų parapijos salėje, 1465 De Seve Street, Montreal, P.Q. Registracijos pradžia 9 val. ryto.

7 val. vakaro, šeštadienį - DIDYSIS BALIUS IR DAILĖS PARODA, - JAMES LYNG HIGH SCHOOL, SALEJE, - 5440 Notre Dame Street West, Montreal, P.Q. Šokiams gros 2 orkestrai: Perkūnas ir Roma.

SPALIO 10 d., sekmadienį - 9,45 val. IŠKILMINGOS PAMALDOS Šv. Juozapo Bazilikoje - 3800 Queen Mary Rd., Montreal, P.Q.

12 val., sekmadienį - evangelikams (kun. A. Žilinskas) Lutheran Church, 3594 Jeanne Mance St. Montreal, P.Q.

3 val. p.p. sekmadienį, AKTAS - KONCERTAS - CLAUDE CHAMPAGNE SALEJE, 220 Vincent-D'Indy Ave. Montreal (Outremont), P.Q. Programą atliks: solistai G. Capkauskienė ir V. Verikaitis. Deklamatorė R. Lukoševičiūtė, Hamiltono Mergaičių Choras "Aidas" su sol. R. Strimaitiu, Montrealio Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero parapijų chorai, Tautinių šokių ansambliai - Hamiltono "Gyvataras", Montrealio "Gintaras", Londono "Baltija" ir Toronto "Gintaras".

7 val. vak. sekmadienį JAUNIMO POBŪVIS - ŠOKIAI, Šv. Kazimiero parapijos salėje, 3426 Parthenais Street, Montreal. Gros orkestras Roma.

KVIEČIAME VISUS IR IŠ VISUR LIETUVIUS SU SVEČIAIS DALYVAUTI.

22-ji Kanados Lietuvių Dienai rengti Komitetas

kviečiami dalyvauti ir atsi-vesti savokanadietiškus draugus ir pažįstamus.

• Spalio mėn. 8, 9 ir 10 dienomis, Queen Elizabeth viešbutyje Alcoholics Anonymous konferencijos metu Lietuvių AA grupė turės savo kambarį. Kurie norėtų dalyvauti konferencijoje ir susitikti su lietuviškos AA narais, prašomi paskambinti telefonais, nurodytais liet. grupės skelbime, šio laukraščio 5 psl.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

JONAS & COTE REALTIES

5159 DE MAISONNEUVE BLVD., WEST, MONTREAL, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

VISAKERIGPAS NEKILNOJAMO TURTO PARDAVIMAS
Tel: 482-0772, namų 366-7041

Royal Trust

Atstovas J. Skučas,
6966 Terasse Sagamo, Montreal, Que. H1S 2G1.
Tel. 354-0360, namų 722-9663.

PATARNAVIMAS NEKILNOJAMO TURTO
PIRKIME - PARDAVIME
(Specialybė - sklypai ir žemė)

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI?
NAMAI - APARTMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS

D.N. BALT - BALTRUKONIS

Sylka Realities Inc.

445 Jean Talon West, Suite 305,

Tel: 273-3442, 273-9181, 737-0844.

Foto E.M.L.S.

Montreal, Que.

Sistema.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIŲNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIŲ ĮSIGYTI!
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTAMI JUMS, PASITARNAUS!
- UŽEIKITE! ĮŠITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU

Managieriu

LEO GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

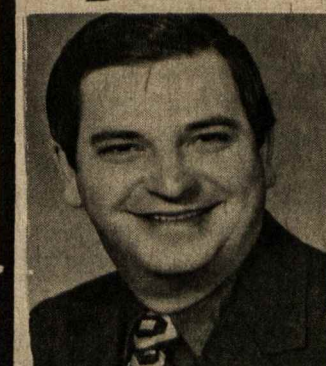
489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LEFEBVRE & ROBERT

AMEUBLEMENT - FURNITURE

PARDAVIMAS

ĮVAIRIŲ
BALDŲ
PER
KRAUTUVĖS
3
AUKŠTUS

- Užeikite ir įsitikinsite, kad imonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamos kainomis.
- Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.

7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887
7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A6,

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 6.0%
Taupomasias s-tas 8.25%
Termin. ind. 1 metams 9.5%
Termin. ind. 2 metams 9.75%
Termin. ind. 3 metams 10.0%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 11.0%
Nekiln. turto 10.75%
Čekių kredito 12.0%
Investacines nuo 14.0%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiądieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Dr. J Mališka
Dantų gydytojas
1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

DR. V. GIRIŪNIENE
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL
TEL. 255-3535

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

PHARMACIENS	PHARMACISTS
M. CUSSON - R. GENDRON PHARMACIENS Ouvert 9 a.m. à 10 p.m. Open Samedi: 9 a.m. à 9:30 p.m. Dimanche: 10 a.m. à 9:30 p.m. Livraison gratuite - Free delivery Skubus ir nekainuojantis pristatymas 7626, rue Central St., Ville LaSalle	366-9742 365-0505

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
216 St. Paul W., Montreal, P.Q.
Tel: 288-6316, namų 658-5513

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Suite 627, 3 Place Ville Marie,
Montreal, Quebec H3B 2E3
Tel. (514) 871-1430

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064